Informacja z realizacji *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka na lata 2015-2019* w roku 2016

Płock, marzec 2017 r.

Obszar działań gminnych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego, określony jest w art. 4^1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.* Zgodnie z art. 4^1 ust. 2 wymienionej ustawy realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program jest przyjmowany corocznie przez Radę Miasta Płocka. *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok* został przyjęty Uchwałą Nr 257/XIV/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 29 grudnia 2015 roku. Program zawierał zakres zadań przewidzianych do realizacji w ramach postanowień ww. ustawy i opierał się na wnioskach i rekomendacjach zawartych w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2014 rok", który zawierał diagnozę lokalnych problemów alkoholowych oraz zasobów instytucjonalnych, co umożliwiło prowadzenie skutecznych działań odpowiadających rozpoznanym potrzebom. Zakres realizowanych zadań był ponadto zgodny z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku" wydanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja działań gminnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii, wynikających z postanowień art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu narkomanii*, określona była w *Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka na lata 2015 - 2019,* który został przyjęty Uchwałą Nr 106/VI/2015 Rady Miasta Płocka z dnia 31 marca 2015 roku. Założenia Programu opierały się na wnioskach wynikających z opracowywanych corocznie „Raportów z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płock" oraz założeniach określonych w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.*

Głównym celem Programów był dalszy rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Działania profilaktyczne oraz pomocowe prowadzone w ramach wymienionych Programów, podobnie jak w latach ubiegłych, były ze sobą skoordynowane. Projekty dotyczące udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom uwzględniały możliwość korzystania z pomocy osobom uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom - dotyczyło to działań podejmowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka, organizacje pozarządowe oraz instytucje prowadzące działalność w wymienionym zakresie. Na prowadzenie profilaktycznych działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii skierowanych głównie do ludzi młodych, zabezpieczono środki finansowe w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.*

Zadania ujęte w Programach były realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz podmioty realizujące zadania z ww. zakresu, w tym: placówki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, placówki lecznictwa odwykowego, jednostki pomocy społecznej, instytucje kultury oraz instytucje dbające o przestrzeganie porządku publicznego i prawa.

Materiał pn. „Informacja z realizacji *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka na lata 2015-2019* w roku 2016" został opracowany na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów zadań ww. Programów - z następujących źródeł:

1. informacji oraz danych będących w posiadaniu Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Płocka,
2. informacji uzyskanych z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. sprawozdań placówek oświatowo-wychowawczych oraz Bursy Płockiej,
4. sprawozdań organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,*
5. sprawozdań oraz informacji uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku,
6. sprawozdania i informacji uzyskanych z Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego w Płocku,
7. sprawozdań Książnicy Płockiej,
8. sprawozdań Płockiego Ośrodka Kultury i Sztuki,
9. sprawozdania Płockiej Galerii Sztuki,
10. sprawozdań oraz informacji uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Płocku,
11. sprawozdań oraz informacji uzyskanych ze Straży Miejskiej w Płocku,
12. informacji uzyskanych z Izby Wytrzeźwień w Płocku,
13. informacji uzyskanych z Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
14. informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie,
15. informacji uzyskanych od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Płocku, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Płocku,
16. informacji uzyskanych z Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. Marcina Kacprzaka w Płocku,
17. informacji uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku.

Informacja z realizacji zadań *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok*

Zadanie I
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest bezpłatne i odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku *o działalności leczniczej*. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. W Płocku funkcjonują następujące placówki lecznictwa odwykowego:

- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ośrodku Medyczno-Psychologicznym „Vide" w Płocku,
- Pododdział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Ośrodku Medyczno–Psychologicznym „Vide" w Płocku.

Działania dotyczące procedury zobowiązania do leczenia odwykowego

W ramach realizacji zadania Urząd Miasta Płocka pokrył koszt przeprowadzenia 81 badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – badania prowadzone były przez biegłych: psychologa oraz psychiatrę orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Ponadto opłacono koszty sądowe: związane ze skierowaniem 119 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz opłaceniem kosztu przeprowadzenia 45 badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu - zleconych przez Sąd Rejonowy w Płocku.

Zadanie II
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem zadania było przede wszystkim podejmowanie działań mających wpływ na poprawę funkcjonowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem. Pomoc była oferowana w szczególności w formie poradnictwa, działań terapeutycznych oraz edukacyjnych skierowanych do wszystkich członków rodziny.

Znaczna część działań realizowanych w ramach zadania stanowiła kontynuację przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz dzieci z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Działania te miały na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promocji zdrowego stylu życia, jak również rozpoznawania oraz zaspokajania indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.

W ramach zadania realizowane były również działania mające na celu zapobieganie przemocy poprzez doskonalenie systemu działań ograniczających zjawisko przemocy pod wpływem alkoholu oraz zapewnienie stałej, kompleksowej i profesjonalnej pomocy specjalistycznej z ww. zakresu.

I Działalność prowadzona w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych przy ul. Misjonarskiej 22 w Płocku

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego - dyżury 3 psychologów, 3 prawników, 2 pedagogów, 2 logopedów, profilaktyka uzależnień, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Punkcie Konsultacyjnym udzielana była bezpłatna pomoc dla mieszkańców Płocka z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie. Osobom zgłaszającym się po pomoc udzielone zostało wsparcie oraz porady odnośnie sposobów rozwiązania zaistniałego problemu. Udzielono 1 404 porady 930 osobom, szczegółowe dane zawierają poniższe tabele.

Liczba osób, którym udzielono pomocy oraz liczba porad wg kategorii klientów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osoby z problemem alkoholowym	174	236
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	548	676
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	32	171
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	158	280
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	18	41
6.	**Razem**	**930**	**1 404**

Liczba osób, którym została udzielona pomoc przez poszczególnych specjalistów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób					
		Prawnik	Psycholog	Pedagog	Logopeda	Profilaktyk uzależnień	Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
1.	Osoby z problemem alkoholowym	82	28	47	0	7	10
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	425	69	13	8	12	21

3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	7	10	4	8	3	0
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	8	50	59	0	1	40
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	0	12	1	0	2	3
6.	**Razem**	**522**	**169**	**124**	**16**	**25**	**74**

Liczba udzielonych porad przez poszczególnych specjalistów

Lp.	**Kategorie klientów**	**Liczba porad**					
		Prawnik	**Psycholog**	**Pedagog**	**Logopeda**	**Profilaktyk uzależnień**	**Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie**
1.	Osoby z problemem alkoholowym	92	52	60	0	20	12
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	450	123	15	17	45	26
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	8	10	4	134	15	0
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	11	138	68	0	1	62
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	0	30	1	0	4	6
6.	**Razem**	**561**	**353**	**148**	**151**	**85**	**106**

2. Prowadzenie terapii psychologicznej przez 2 psychologów: indywidualnej, rodzinnej i małżeńskiej dla osób mających problemy alkoholowe oraz związane z przemocą w rodzinie. Oferta obejmowała następujący zakres działań:
   - diagnozę i terapię w zakresie funkcjonowania rodzin z problemem alkoholowym oraz problemem przemocy,
   - diagnozę i terapię dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, u których powstały zaburzenia zachowania w postaci zagrożenia uzależnieniem, trudności i niepowodzenia w nauce szkolnej, zachowania aspołeczne lub konflikty z prawem, trudności adaptacyjne,

- diagnozę i terapię dla rodzin, dzieci i młodzieży po przebytych urazach psychicznych w konsekwencji: rozpadu rodziny, doznanej drastycznej lub długotrwałej przemocy, odrzuceniu emocjonalnym, przemocy seksualnej,
- terapię indywidualną dla osób z problemem współuzależnienia oraz dorosłych dzieci alkoholików.

Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Liczba osób, którym udzielono pomocy oraz liczba terapii wg kategorii klientów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób	Liczba terapii
1.	Osoby z problemem alkoholowym	9	9
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	30	27
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	11	6
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	29	23
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	13	8
6.	**Razem**	**92**	**73**

II Działania środowiskowe skierowane do dzieci i młodzieży – placówki wsparcia dziennego

W ramach zadania realizowane były działania skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, promocję zdrowego stylu życia oraz wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z grup ryzyka.

1. Finansowanie działalności Klubów Profilaktyki Środowiskowej
   Na terenie miasta Płocka w 2016 roku funkcjonowało 8 Klubów Profilaktyki Środowiskowej, które są prowadzone przez organizacje pozarządowe oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*:
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciel Dziecka" przy ul. Dobrzyńskiej 2a prowadzony przez Zarząd Miejski TPD w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Skarpiak" przy ul. Asnyka 2 prowadzony przez Parafię Ducha Świętego w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Domek" przy ul. Jachowicza 4 prowadzony przez Parafię Św. Stanisława Kostki w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Przyjaciele" przy ul. Krótkiej 3a prowadzony przez Chorągiew Mazowiecką ZHP w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Nasz Krąg" przy ul. Kościuszki 5 prowadzony przez Katolickie Stowarzyszenie Pomocy im. Św. Brata Alberta w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Amicus" przy ul. Krakówka 2 prowadzony przez Parafię Św. Benedykta w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Latający Kufer" przy ul. Św. Wojciecha 2 prowadzony przez Fundację Na Horyzoncie w Płocku,
   - Klub Profilaktyki Środowiskowej „Dom Młodych" przy ul. Kazimierza Wielkiego 5 prowadzony przez Parafię Św. Bartłomieja w Płocku,

Do głównych celów i zadań Klubów Profilaktyki Środowiskowej należy:

1. zapewnienie uczestnikom opieki wychowawczej,
2. wspieranie wszechstronnego rozwoju uczestników,
3. opieka i wychowanie profilaktyczne, wdrażanie uczestników do przestrzegania zasad współżycia społecznego, kształtowanie właściwego stosunku do nauki i pracy, podnoszenie kultury osobistej oraz rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań pozytywnych społecznie,
4. rozwijanie u uczestników wartości, które w życiu dorosłym uchronią ich od uzależnień, szczególnie alkoholowych i narkotykowych,
5. pomoc uczestnikom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, pomoc w nauce, organizowanie czasu wolnego i wypoczynku,
6. prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych zgodnie z programem przygotowanym do potrzeb rozwojowych uczestników oraz ograniczeń wynikających z ich sytuacji rodzinnej,
7. praca ze stałymi grupami uczestników,
8. pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych,
9. praca z uczestnikami w kontakcie indywidualnym,
10. prowadzenie dokumentacji pracy z uczestnikami,
11. utrzymywanie kontaktów z rodzinami uczestników w celu diagnozy sytuacji rodzinnej, rozwiązywania problemów rodziny,
12. współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, zwłaszcza w zakresie podejmowania interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych,
13. prowadzenie dożywiania.

W 2016 roku do Klubów zapisanych było 200 dzieci, w tym 88 (44 %) pochodziło z rodzin, w których występują problemy alkoholowe.

2. Świetlice miejskie i środowiskowe

Działania alternatywne realizowane były ponadto przez 7 świetlic środowiskowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku oraz 6 świetlic miejskich, które prowadzone są przez organizacje pozarządowe i parafie funkcjonujące na terenie miasta Płocka. Świetlice środowiskowe oraz świetlice miejskie funkcjonują jako placówki wsparcia dziennego. Ich głównym zadaniem jest wspieranie rodziny mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań poprzez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi. Działania podejmowane w świetlicach mają również na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Świetlice to placówki otwarte o charakterze profilaktycznym, a pobyt w nich jest bezpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki kieruje sąd. Przyjmowanie uczestników do świetlic odbywa się bez skierowań. W zajęciach odbywających się w świetlicach środowiskowych wzięło udział 178 dzieci i młodzieży, odsetek dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym wynosił 17 % (31 osób). Do świetlic miejskich było zapisanych 149 dzieci i młodzieży, w tym 60 % z rodzin z problemem alkoholowym (89 osób).

III Wypoczynek dzieci i młodzieży

1. Kolonie z programem profilaktycznym

W ramach zadania zorganizowano bezpłatny wypoczynek letni (2 dwutygodniowe turnusy) w miejscowości Dźwirzyno w formie kolonii z programem profilaktycznym dotyczącym profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla 142 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,

w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Dzieci i młodzież wytypowane zostały przez: rodzinne domy dziecka, Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku, stowarzyszenia abstynenckie, świetlice miejskie, kluby profilaktyki środowiskowej, Sąd Rejonowy w Płocku. W trakcie kolonii obok zajęć rekreacyjnych został zrealizowany program profilaktyczny pn. „Spodziewaj się rzeczy dobrych" uwzględniający m. in. zagadnienia związane z zasadami komunikowania się z innymi, skutecznymi sposobami odmawiania oraz zagrożeniami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych.

2. Wypoczynek zimowy

Zorganizowano bezpłatny wypoczynek zimowy (jednotygodniowy turnus) w miejscowości Hadle Szklarskie w formie zimowisk dla 80 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Dzieci zostały wytypowane przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy w Płocku, stowarzyszenia abstynenckie, rodzinne domy dziecka, świetlice miejskie, kluby profilaktyki środowiskowej. W trakcie trwania zimowisk obok zajęć rekreacyjnych prowadzone były zajęcia mające na celu m. in. uczenie dzieci umiejętności radzenia sobie z problemami, rozumienia oraz wyrażania uczuć i emocji, uczenie prawidłowych zachowań społecznych, a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i szkole.

IV Działania informacyjno-edukacyjne

1. Druk ulotek oraz plakatów informacyjnych

Ulotki oraz plakaty zawierały wykaz miejsc, w których udzielana była bezpłatna pomoc specjalistyczna mieszkańcom Płocka z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Ogółem przekazano 21 000 sztuk ulotek oraz 400 sztuk plakatów. Ponadto przekazano 9 000 sztuk ulotek zawierających wykaz placówek wsparcia dziennego: klubów profilaktyki środowiskowej, świetlic miejskich i środowiskowych funkcjonujących w Płocku. Powyższe ulotki oraz plakaty zostały przekazane płockim pomiotom działającym w wymienionym zakresie, m. in. szpitalom, przychodniom lekarskim, żłobkom, placówkom oświatowo-wychowawczym, organizacjom pozarządowym, placówkom wsparcia dziennego, Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, Komendzie Miejskiej Policji, Ośrodkowi Opiekuńczo-Wychowawczemu, Ośrodkowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Sądowi Rejonowemu, Prokuraturze Rejonowej, Straży Miejskiej, Izbie Wytrzeźwień, instytucjom kultury, galeriom handlowym, sklepom, kinom, Radom Mieszkańców Osiedli.

2. Zakup materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej

Materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały zakupione w Fundacji Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych ETOH w Warszawie. Wymienione materiały są przeznaczone dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktów Konsultacyjnych funkcjonujących na terenie naszego miasta, które udzielają bezpłatnej pomocy mieszkańcom Płocka z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

V Działalność szkoleniowa

Sfinansowano szkolenie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pn. „Praktyczne aspekty funkcjonowania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołów Interdyscyplinarnych". W szkoleniu wzięło udział 10 członków Komisji. Zakres szkolenia dotyczył następujących zagadnień:

- zadania własne gminy w zakresie polityki wobec alkoholu – gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przeciwdziałanie uzależnieniom dzieci i młodzieży od substancji psychoaktywnych oraz profilaktyka zachowań destrukcyjnych,
- teoria i praktyka - doświadczenia w przeciwdziałaniu przemocy i interwencji, analiza skutecznych i nieskutecznych działań.

VI Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Projekt pn. „Powrót do domu – kontynuacja projektu *Droga do domu*"

Projekt był kontynuacją działań związanych z promocją i popularyzacją pracy w środowisku – streetworkingu, zakładał dotarcie do osób dorosłych wykluczonych społecznie z uwagi na nadużywanie alkoholu bądź narkotyków czasowo przebywających na ulicy, w pustostanach, w stajenkach, jak również do osób mających stałe miejsce zamieszkania i czasowo je opuszczających, odmawiających przyjęcia pomocy w formie zinstytucjonalizowanej. Głównym celem prowadzonych działań było nawiązanie bezpośredniego kontaktu z ww. osobami w ich środowisku, podjęcie wszelkich działań osłonowych zmierzających do poprawy ich funkcjonowania i zmiany postawy życiowej, jak również identyfikacja potrzeb osób bezdomnych. Jednocześnie koncentrowano się na działaniach związanych z profilaktyką i uświadamianiem osób uzależnionych na temat możliwości życia „poza ulicą". Celem projektu było ponadto utworzenie/uaktualnienie mapy miejsc, w których przebywają osoby uzależnione i wymagające wsparcia oraz mapy punktów udzielających wsparcia - w formie raportu końcowego. Kontynuacja pracy z osobami uzależnionymi odbywała się w Punkcie Konsultacyjnym przy u. Synagogalnej 9/11, gdzie ww. osoby mogły skorzystać z dalszego wsparcia specjalistycznego związanego z ich uzależnieniem oraz wykluczeniem spowodowanym przez uzależnienie. W wyniku działań prowadzonych przez 4 streetworkerów objęto działaniami 43 osoby dorosłe (37 mężczyzn i 6 kobiet) nadużywające alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, ponad 42 % osób podjęło próbę zmiany swojej sytuacji życiowej: 6 osób zostało objętych pomocą instytucjonalną w formie schronienia, 8 osób korzystało z Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych, 9 osób odbyło leczenie detoksykacyjne, w tym 2 osoby podjęły leczenie odwykowe, 2 osoby podjęły leczenie szpitalne celem poprawy stanu zdrowia, 4 osoby znalazły miejsce zamieszkania w formie stancji lub wróciły do rodziny, 1 osoba podjęła pracę zarobkową.

2. Projekt pn. „Organizacja szkoleń, seminariów oraz udział w konferencjach członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych"

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych (33 osoby) wzięli udział w następujących szkoleniach:

- „Grupy robocze w praktyce – działania w sytuacji przemocy wobec dziecka",
- „Grupy robocze w praktyce - jak pracować z osobami stosującymi przemoc w ramach zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych",

- „Grupy robocze w praktyce – analiza przypadków",
- „Grupy robocze w praktyce - jak pracować z osobami doznającymi przemocy w ramach grup roboczych i zespołu interdyscyplinarnego",
- konferencja pn. „Przeciw przemocy w rodzinie".

3. Projekt pn. „Wiem, więc skuteczniej pomagam – profesjonalny wolontariat"

Projekt skierowany był do wolontariuszy Klubu Wolontariatu prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego celem było wspieranie działań profilaktycznych, wspomaganie rozwoju osobistego oraz przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez promocję wolnego od uzależnień stylu życia, a także dostarczenie wiedzy na temat negatywnych skutków zażywania różnego rodzaju substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnienia oraz instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym. Ponadto młodzież uczestnicząca w projekcie została zapoznana z metodą pracy socjalnej, jaką jest partyworking. W warsztatach wzięło udział 20 wolontariuszy w wieku 16-30 lat.

4. Projekt pn. „Na tropie trzeźwego życia – podchody profilaktyczne"

Projekt miał na celu zapoznanie młodzieży z problematyką uzależnień, propagowanie idei współzawodnictwa i rywalizacji, przekazanie wiedzy na temat placówek, organizacji oraz instytucji działających w Płocku na rzecz profilaktyki uzależnień oraz leczenia osób uzależnionych. Celem projektu była ponadto promocja zdrowego stylu życia alternatywnego dla używek, motywowanie młodzieży do dbania o swoje zdrowie oraz świadomego wybierania życia wolnego od uzależnień. Uczestnikami projektu było 28 uczniów z 4 techników.

5. Projekt pn. „Żyję zdrowo – nałogom mówię nie" - cykl zajęć o charakterze profilaktycznym zapobiegającym zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom wynikającym z ich podejmowania przeprowadzonych z dziećmi w świetlicach środowiskowych i miejskich funkcjonujących na terenie miasta"

Celem projektu było promowanie zdrowego stylu życia, ochrona dzieci przed zagrożeniami poprzez kształtowanie umiejętności zachowań umożliwiających zdrowy styl życia, pokazywanie dzieciom perspektywy zdrowego życia i osiągania satysfakcji bez stosowania używek oraz kształtowanie poczucia, że można pokonywać życiowe przeszkody i traktować je jako motywację do konstruktywnego działania. W trakcie zajęć omawiane były zagadnienia dotyczące informacji o uzależnieniach i ich skutkach, profilaktyki zachowań agresywnych i przemocy, umiejętności radzenia sobie ze stresem i lękiem, wzmacniania poczucia własnej wartości, zachowań asertywnych, umiejętności efektywnego porozumiewania się. Uczestnikom zajęć przekazano informacje o miejscach i rodzaju udzielanej pomocy. Wszystkie świetlice biorące udział w projekcie uczestniczyły we wspólnej zabawie podczas „X Spartakiady pod hasłem *Świetliczaki to zdrowe dzieciaki".* Łącznie przeprowadzono 53 zajęcia, w których uczestniczyło 162 dzieci z 9 placówek.

6. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami: przemocy w rodzinie oraz uzależnień przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej

Prowadzenie Punktu miało na celu zapewnienie wieloaspektowej pomocy w przezwyciężaniu kryzysu wywołanego przez doświadczanie przemocy i/lub problemy alkoholowe, udzielanie porad i konsultacji dzieciom oraz ich opiekunom. Prowadzono ponadto Grupę Wsparcia dla Kobiet. W punkcie dyżurowało 2 psychologów, terapeuta uzależnień oraz osoba prowadząca ww. grupę. Z porad i konsultacji udzielanych w Punkcie skorzystało 197 osób, udzielono łącznie

331 porad i konsultacji. W grupie wsparcia wzięło udział 30 kobiet, odbyły się 34 spotkania. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Liczba osób, którym udzielono pomocy oraz liczba porad wg kategorii klientów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osoby z problemem alkoholowym	34	38
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	49	76
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	16	30
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	78	155
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	20	32
6.	**Razem**	**197**	**331**

7. Organizacja wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dotyczącym profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą w rodzinie

Bezpłatny wypoczynek letni w formie kolonii z programem profilaktycznym dotyczącym profilaktyki uzależnień, w którym udział wzięło 118 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą domową i skrajnym ubóstwem, został zorganizowany w Jastrzębiej Górze. W trakcie kolonii obok zajęć rekreacyjnych, kulturalnych, sportowych i plastycznych realizowany był program profilaktyczny, który swoim zakresem obejmował tematykę rozpoznawania i nazywania uczuć, umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowania poczucia własnej wartości oraz kształtowania umiejętności prawidłowego komunikowania się.

8. Szkolenie uprawniające do prowadzenia warsztatów w zakresie edukacji rodziców i ich dzieci pn. „Program Wzmacniania Rodziny – *Miłość i granice*"

W szkoleniu przeprowadzonym przez Ośrodek Szkoleniowy MARATON przy Fundacji na Rzecz Zapobiegania Narkomanii MARATON w Warszawie uczestniczyło 3 asystentów rodziny pracujących z rodzinami i osobami uzależnionymi od alkoholu i narkotyków. Uczestnicy pozyskali nową wiedzę i umiejętności niezbędne do pracy z rodziną w celu jej wzmocnienia i wsparcia.

9. Organizacja „Pikniku Rodzinno-Integracyjnego *Baw się i bądź bezpieczny podczas wakacji*"

Projekt miał charakter profilaktyki środowiskowej i skierowany był do mieszkańców osiedla Radziwie, Góry i Ciechomice. Jego celem było propagowanie bezpiecznych zachowań podczas wakacji, aktywnych form wypoczynku służących zdrowiu oraz nawiązanie bliskich relacji w rodzinie (rodzic-dziecko), tworzenie prawidłowych relacji koleżeńskich, jak również umiejętności pracy w grupie. W projekcie uczestniczyło 34 dzieci oraz 14 rodziców.

VII Działania prowadzone przez Biuro Rzecznika Osób Niepełnosprawnych

Organizacja letniego wypoczynku dzieci niepełnosprawnych z rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy lub zagrożenie problemem alkoholowym

Wypoczynek został zorganizowany w formie półkolonii z programem profilaktycznym dotyczącym profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla 45 dzieci w wieku szkolnym z miasta Płocka, pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub zagrożenie problemem alkoholowym. Wszystkie dzieci wzięły udział w wypoczynku bezpłatnie. Wypoczynek został zorganizowany na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Płocku w dwóch turnusach. Celem półkolonii było zapewnienie aktywnego wypoczynku, nabycie umiejętności współdziałania w grupie, integracja, rozbudzanie aktywności poznawczej, rozwijanie zainteresowań, usprawnianie oraz promocja właściwych postaw i zachowań, w tym profilaktyka uzależnień, kształtowanie umiejętności społecznych, wdrażanie do aktywnego wypoczynku, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

VIII Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do głównych zadań Komisji należy:

1. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:
   - przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
   - przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, m. in. Prokuratury Rejonowej, Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Izby Wytrzeźwień, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
   - motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
   - monitorowanie przebiegu leczenia,
   - podejmowanie działań w stosunku do osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
   - zlecanie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
   - kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
   - wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
   - występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
3. Kierowanie wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci.
4. Opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
5. Wszczynanie procedury Niebieskie Karty.
6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Kierowanie osób uzależnionych, współuzależnionych i doznających przemocy w rodzinie do instytucji świadczących usługi specjalistyczne. Współpraca z instytucjami: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, Izbą Wytrzeźwień, Poradnią Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Prokuraturą, Sądem, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp. w sprawach osób zgłoszonych do Komisji.

7. Udział w pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych powoływanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.*
8. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* skierowanych do różnych grup zawodowych i społecznych, w tym szkolenia w zakładach pracy.
9. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu poprzez:
   - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
   - prowadzenie działań kontrolnych (w tym w formie działalności profilaktyczno-edukacyjnej prowadzonej w placówkach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych) w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
   - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
10. Udział członków Komisji w szkoleniach dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Wydawanie komunikatów i opinii zawierających stanowisko w sprawie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
12. Współpraca z mediami w zakresie działalności prowadzonej przez Komisję.

W skład Komisji wchodzą przedstawiciele podmiotów zajmujących się problematyką uzależnienia od alkoholu oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,* wszystkie osoby wchodzące w skład Komisji są przeszkolone w zakresie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Praca w Komisji odbywa się w zespołach motywujących do leczenia oraz na posiedzeniach ogólnych. W ramach Komisji funkcjonują dwuosobowe zespoły motywujące. Posiedzenia zespołów motywujących odbywają się w poniedziałki, wtorki i środy w godzinach 15^{30} - 18^{30} oraz w czwartki w godzinach 10^{00} - 13^{00} w siedzibie Miejskiego Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych przy ul. Misjonarskiej 22, pok. 1. W trakcie posiedzeń członkowie Komisji przyjmują zgłoszenia od członków rodzin osób nadużywających alkoholu oraz motywują do podjęcia leczenia osoby zgłoszone do Komisji. Po przyjęciu zgłoszenia od rodziny lub instytucji osoba zgłoszona wzywana jest na posiedzenie Komisji i motywowana do podjęcia dobrowolnego leczenia w placówce lecznictwa odwykowego. Jeżeli osoba nie wyrazi na to chęci, bądź nie zgłosi się na posiedzenie Komisji podejmowana jest decyzja o skierowaniu ww. osoby na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku, kiedy osoba nie zgłosi się na badanie lub po jego wykonaniu (w przypadku stwierdzonego uzależnienia od alkoholu) nie podejmie dobrowolnego leczenia, Komisja występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Płocku o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego. W przypadku stwierdzenia, że w rodzinie, w związku z nadużywaniem alkoholu występuje przemoc, bądź zaniedbywanie małoletnich dzieci, Komisja wszczyna procedurę Niebieskie Karty i/lub kieruje wnioski do Sądu. Zakres zadań oraz rodzaj problemów, z którymi zgłaszają się osoby do Komisji wymaga często udzielania kompleksowej pomocy nie tylko osobie mającej problem alkoholowy, ale również całej rodzinie. Umożliwia to skład osobowy Komisji składający się z przedstawicieli podmiotów oferujących pomoc w różnych zakresach.

W trakcie posiedzeń ogólnych Komisja analizuje dokumentację osób zgłoszonych, decydując o skierowaniu na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz skierowaniu wniosku do Sądu.

W 2016 roku w ramach działalności Komisja:

- przeprowadziła 645 rozmów z osobami, które zgłosiły się do Komisji, w tym ze 182 uczestnikami postępowania zgłoszonymi do Komisji, 341 osobami zgłaszającymi, 122 osobami, którym udzielono informacji o działalności Komisji lub biegu sprawy,
- zmotywowała do podjęcia leczenia odwykowego 113 osób,
- zawiesiła procedurę na czas leczenia 113 osób zgłoszonych do Komisji,
- umorzyła 52 sprawy dotyczące osób zgłoszonych do Komisji oraz zawiesiła 49 spraw na skutek informacji od zespołu biegłych o podjętym przez uczestnika leczeniu,
- skierowała 120 wniosków do Sądu Rejonowego w Płocku, w tym 6 wniosków o cofnięcie wniosku o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji i 5 wniosków o wgląd w sytuację małoletnich dzieci,
- zaopiniowała pozytywnie 158 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- przeprowadziła 210 kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- przekazała 7 Niebieskich Kart do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 102 razy członkowie Komisji stawili się w sądzie jako strona w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zadanie III
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

W ramach zadania prowadzone były długoterminowe i kompleksowe działania edukacyjne i informacyjne, które miały na celu edukację, promocję zdrowego stylu życia oraz utrwalanie postaw abstynenckich, w szczególności wśród młodych ludzi. Realizowane były przedsięwzięcia ukierunkowane na całe populacje, które miały na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej oraz projekty skierowane na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia zaburzeń rozwojowych. Prowadzone działania skierowane były również do rodziców i dotyczyły odpowiedzialnego podejścia do problematyki spożywania napojów alkoholowych przez dzieci oraz młodzież. W ramach zadania organizowane były ponadto szkolenia dla osób pracujących z dziećmi dotyczące efektywnych sposobów przekazywania wiedzy na temat uzależnień.

I Działania realizowane w placówkach oświatowo-wychowawczych

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, przedszkolach, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych realizowane były programy uwzględniające podstawowe cele profilaktyki uzależnień, do których należy promowanie zdrowia, kształtowanie umiejętności życiowych oraz rozwijanie zdolności do prowadzenia zdrowego stylu życia. Podejmowane działania opierały się na sprawdzonych, efektywnych strategiach profilaktycznych i uwzględniały elementy, które mogą podnieść skuteczność działań - np. w programach dla uczniów uwzględnione były elementy pracy z rodzicami. Stosowane były sprawdzone strategie profilaktyczne:

- projekty profilaktyczne uwzględniały uczenie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z niepożądanymi wpływami środowiska rówieśniczego, środków masowego przekazu, reklamy,

- stosowana była edukacja normatywna, która polega na kształtowaniu lub wzmacnianiu u dzieci i młodzieży norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych,
- programy uwzględniały wzmacnianie umiejętności życiowych, takich jak asertywność, efektywne porozumiewanie się, radzenie sobie ze stresem i lękiem, podejmowanie decyzji, konstruktywne rozwiązywanie problemów.

Programy profilaktyczne opierały się na sprawdzonych strategiach redukowania lub eliminowania czynników ryzyka oraz wzmacniania czynników chroniących. Podejmowane działania np. programy profilaktyczne odnosiły się do różnych zachowań ryzykownych i zagrożeń wynikających z ich podejmowania (przemoc, agresja, sięganie po alkohol, substancje psychoaktywne, wagary, przedwczesna inicjacja seksualna, prostytucja), a nie tylko do jednego specyficznego zachowania problemowego. Osoby realizujące programy profilaktyczne posiadały odpowiednio udokumentowane kwalifikacje do ich realizacji. Projekty profilaktyczne były dostosowane do potrzeb, problemów i możliwości odbiorców oraz realnych zagrożeń. Realizowane działania uwzględniały profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.

Realizowane były niżej wymienione programy rekomendowane, które znajdują się w *Banku programów rekomendowanych*:

1. programy profilaktyczne pn. „Program Domowych Detektywów Jaś i Małgosia na tropie" oraz „Fantastyczne możliwości" stanowiący kontynuację „Programu Domowych Detektywów". Wymienione programy mają na celu opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci - pierwszych prób picia alkoholu w towarzystwie rówieśników i upijania się, zwiększenie wiedzy na temat konsekwencji picia alkoholu oraz większej gotowości do opierania się naciskom społecznym, jak również ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących. W programach brali udział uczniowie oraz ich rodzice. „Program Domowych Detektywów" realizowany był w edycji wiosennej 2016 roku w 42 klasach IV szkół podstawowych, wzięło w nim udział 917 uczniów, 950 rodziców oraz 54 nauczycieli. Program „Fantastyczne możliwości" zrealizowany został w edycji jesiennej 2016 roku w 52 klasach VI szkół podstawowych, programem objęto 1 193 uczniów, 1 451 rodziców oraz 57 nauczycieli,
2. program profilaktyki zintegrowanej pn. „Archipelag skarbów", w którym wzięli udział uczniowie klas II z 9 płockich gimnazjów. Zgodnie z założeniami profilaktyki zintegrowanej cele programu obejmowały bardzo szerokie spektrum i dotyczyły następujących obszarów tematycznych: profilaktyka korzystania z substancji psychoaktywnych, wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność, profilaktyka ciąż nastolatek i profilaktyka HIV/AIDS oraz profilaktyka przemocy. Do głównych celów i efektów ogólnoprofilaktycznych programu należało podwyższenie kompetencji w zakresie zachowań asertywnych oraz wzmocnienie czynników chroniących w profilaktyce, jakimi są: silna więź z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości. W ramach realizacji programu odbyły się spotkania dla rodziców. W programie wzięło udział 818 uczniów z 38 klas, 292 rodziców oraz 77 nauczycieli,
3. program profilaktyczny pn. „Debata", którego celem jest wzmacnianie postaw abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej, wzrost wiedzy o możliwości rozwoju bez używania środków psychoaktywnych, zmiana błędnych przekonań normatywnych, promocja zdrowego stylu życia, wzmocnienie tendencji do abstynencji w sytuacji nacisku środowiska, osłabienie siły presji rówieśniczej oraz ze strony środowiska dorosłych. Zrealizowano 44 edycje programu w 12 szkołach podstawowych oraz 1 ośrodku szkolno-wychowawczym, w programie wzięło udział 966 uczniów oraz 30 nauczycieli,
4. program profilaktyczny pn. „Spójrz inaczej", którego celem jest zapobieganie uzależnieniom i innym destrukcyjnym zachowaniom oraz nieprawidłowej adaptacji społecznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym poprzez wspieranie prawidłowego rozwoju i rozwijanie

umiejętności psychospołecznych kluczowych dla tego okresu rozwojowego. Program został zrealizowany w 1 szkole podstawowej, wzięło w nim udział 263 uczniów,

5. program profilaktyczny pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców", którego celem jest zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców/wychowawców oraz zmiana postaw wychowawczych rodziców/wychowawców na takie, które będą zapobiegały lub minimalizowały wystąpienie zachowań problemowych/ryzykownych u dzieci i młodzieży. Program został zrealizowany w 1 szkole podstawowej, wzięło w nim udział 14 rodziców oraz 2 nauczycieli,
6. program profilaktyczny pn. „Przyjaciele Zippiego" realizowany w przedszkolach, którego celem jest wyposażenie małych dzieci w podstawowe kompetencje społeczno-emocjonalne, które pomagają radzić sobie w sytuacjach trudnych, a w przyszłości pozwolą dzieciom dobrze funkcjonować w relacjach z innymi i unikać zachowań ryzykownych.

W wymienionych programach uczestniczyło 4 157 uczniów, 2 707 rodziców oraz 220 nauczycieli.

Realizowane były ponadto niżej wymienione programy oraz działania profilaktyczne:

1. programy profilaktyczne – m. in.: „Cukierki", „Potrafię być sobą", „Tak czy nie", „Wybierz wolność", „Dopalacze – Twoje życie, Twój wybór", „Przeciw narkotykom, ku afirmacji życia", „Smak życia, czyli debata o dopalaczach", „Bezpieczna szkoła", „Tajemnica zaginionej skarbonki", „Jestem sobą", „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym", „NOE", „Współczesne zagrożenia młodzieży", „Życie w zgodzie i radości", „Pułapka współuzależnienia", „Nie daj się oszukać – dopalacze to też narkotyki", „Dopalacze – kolekcjonowanie złudzeń", „Myślę nie, mówię nie". Wymienione programy miały na celu edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową bez sięgania po środki uzależniające, wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw, uczenie umiejętności odmawiania, kształtowanie postawy asertywnej oraz umiejętności dokonywania wyborów. Celem programów było ponadto zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w populacji dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie czynników chroniących,
2. program interwencyjny pn. „Korekta" dla młodzieży, która miała pierwsze kontakty z substancjami psychoaktywnymi,
3. programy profilaktyczne autorskie oraz realizowane w trakcie wyjazdów - Zielonych Szkół, Białych Szkół oraz obozów,
4. szkolenia dla nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych – m. in.: „Realizacja *Programu Domowych Detektywów*", „Realizacja programu *Fantastyczne Możliwości*", „Bezpieczna szkoła", „Dopalacze – nowe zagrożenie", „Cukierki", „Rola instytucji w interweniowaniu i przeciwdziałaniu używaniu substancji psychoaktywnych wśród młodzieży", „Spójrz inaczej", „Przyjaciele Zippiego",
5. zajęcia edukacyjne dla rodziców, których celem jest omówienie sposobów wspierania abstynencji dziecka, przygotowanie do świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych m. in.: „Moje dziecko nie używa", „Ustrzec dziecko – alkohol, narkotyki", „Bezpieczna szkoła", „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym",
6. programy profilaktyczno-terapeutyczne dla dzieci oraz młodzieży z grup ryzyka, wykazującej zaburzenia zachowania, nie radzącej sobie z pojawiającymi się problemami, pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych,

7. inne projekty z zakresu profilaktyki uzależnień – programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież skierowane do grup rówieśniczych, recitale profilaktyczne, turnieje sportowe, festyny/pikniki rodzinne i profilaktyczne, konkursy.

W wymienionych działaniach uczestniczyły 43 placówki oświatowo-wychowawcze: 31 szkół, 10 przedszkoli, 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – prawie 22 900 uczniów, ponad 1 000 przedszkolaków oraz ponad 6 700 rodziców.

II Lokalna kampania profilaktyczna i działania edukacyjne

1. Kampania ogólnopolska pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł" organizowana przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu.

Kampania adresowana była do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, ich rodziców oraz nauczycieli. Hasło kampanii brzmiało: „Pod dobrą opieką". Jej celem było:

- wspieranie rozwoju dziecka poprzez eliminowanie cech charakteru wynikających z nadmiaru opieki lub braku opieki,
- wpływanie na przyczynę negatywnych zachowań poprzez uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z nadopiekuńczości i braku opieki,
- wspieranie działalności wychowawczej szkół w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki) poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań i konkursów.

W kampanii wzięło udział 25 podmiotów: 9 szkół podstawowych, 5 gimnazjów, 1 zespół szkół, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy oraz 9 placówek wsparcia dziennego. W gronie laureatów konkursów ogłoszonych w ramach kampanii znalazło się 29 uczniów z płockich placówek oświatowo-wychowawczych oraz opiekuńczo-wychowawczych.

2. Konferencja pn. „Problemy wynikające z uzależnień – skala zjawiska, metody i kierunki pracy w obszarze profilaktyki, leczenia oraz działań pomocowych"

Celem konferencji było omówienie aktualnych problemów lokalnych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych, dynamiki zmian w wymienionym zakresie oraz podejmowanych działań profilaktycznych i pomocowych. W trakcie konferencji zostały przedstawione ponadto metody i kierunki pracy w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz formy pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. W konferencji udział wzięli przedstawiciele podmiotów zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przemocy w rodzinie, w tym: placówek oświatowo-wychowawczych, szkół wyższych, placówek pomocy społecznej, instytucji, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych oraz placówek służby zdrowia – 154 osoby. W trakcie konferencji zostały omówione następujące tematy:

- „Koncepcja pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym",
- „Abstynencja i ograniczenie picia jako cele leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
- „Prezentacja *Raportu stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2015 rok*",
- „Prezentacja *Raportu z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płocka za 2015 rok*".

3. Druk broszur dotyczących problematyki narkomanii

Wydrukowane broszury opracowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii pn. „Informator dla rodziców, nauczycieli i pedagogów – nowe narkotyki - dopalacze" oraz

„O lekach, marihuanie, dopalaczach bez histerii" zostały przekazane placówkom oświatowo-wychowawczym, organizacjom pozarządowym oraz instytucjom z terenu miasta Płocka, które realizują zadania z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

III Diagnoza lokalnych problemów alkoholowych

1. „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2015 rok"

Bardzo ważnym działaniem w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych jest poznanie skali i rozmiarów ww. problemów występujących w naszym mieście. Stanowi to punkt wyjścia do planowania i wdrażania skutecznych strategii rozwiązywania problemów alkoholowych. Monitoring jest prowadzony w Płocku w sposób systematyczny i dzięki temu możliwa jest obserwacja zmian zachodzących w poszczególnych zjawiskach oraz uchwycenie ich dynamiki. Celem Raportu było uzyskanie możliwie pełnego rozeznania w zakresie poszczególnych problemów alkoholowych występujących w Płocku, określenie ich rozmiarów, ocena zasobów, określenie dalszych działań i potrzeb z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również porównanie sytuacji w Płocku do innych miast województwa mazowieckiego oraz średniej ogólnopolskiej. Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych pochodzących od instytucji działających na terenie miasta, które w swojej pracy zajmują się szeroko rozumianą problematyką alkoholową.
Monitoring koncentrował się wokół następujących obszarów:

- analiza, rozmiary rynku alkoholowego oraz dostępność napojów alkoholowych,
- konsekwencje zdrowotne wynikające z nadużywania alkoholu,
- konsekwencje społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu, w tym zjawisko przemocy w rodzinach, w których występują problemy alkoholowe,
- zasoby w sferze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zasoby finansowe.

Wyniki Raportu prezentowane były podczas konferencji pn. „Problemy wynikające z uzależnień - skala zjawiska, metody i kierunki pracy w obszarze profilaktyki, leczenia oraz działań pomocowych".

2. Przeprowadzenie II edycji badań ankietowych pn. „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Innych Substancji Psychoaktywnych ESPAD"

Celem badania było określenie rozmiarów i trendów zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną Płocka. Podstawowymi pytaniami badawczymi były pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozpowszechnienie tego zjawiska, zarówno po stronie popytu, jak i podaży. W badaniu poruszono ponadto kwestie dotyczące oceny dostępności substancji psychoaktywnych, gotowości do podjęcia prób z tymi środkami, przekonań na temat ich szkodliwości, doświadczeń w zakresie problemów związanych z ich używaniem. Podobne badania zostały przeprowadzone w Płocku w 2012 roku, celem drugiej edycji badań było dokonanie drugiego pomiaru pozwalającego na ocenę zmian w skali zjawiska. Badaniami objęci zostali uczniowie 40 trzecich klas szkół gimnazjalnych (789 uczniów) oraz 40 drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (847 uczniów). Badania zostały przeprowadzone przez Zespół z Zakładu Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

IV Środowiskowe działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Działania realizowane przez Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki

- projekt pn. „Warsztaty teatralno-cyrkowe i III edycja Festiwalu Teatrów Profilaktycznych TEATRAKCJE"

W ramach projektu zrealizowano warsztaty cyrkowe, teatralne oraz III Festiwal Teatrów Profilaktycznych TEATRAKCJE, podczas którego pokazano 5 spektakli o charakterze profilaktycznym, w tym 1 zawodowy. W ramach projektu odbyły się ponadto warsztaty psychologiczne. Uczestnikami projektu była przede wszystkim płocka młodzież, w tym osoby nieradzące sobie z komunikacją międzyludzką, z uzależnieniami oraz ich rodzice. Spektakle oraz warsztaty w znacznym stopniu poświęcone były uzależnieniom, zagrożeniom, jakie się z nimi wiążą i sposobom unikania ich lub radzenia sobie z nimi. Celem projektu było ponadto zachęcenie do zaangażowania się w sztukę jako dobry sposób na uniknięcie uzależnienia i na walkę z nim. Zostały stworzone 3 grupy teatralne, w projekcie uczestniczyło 48 osób, w tym młodzież - 31 osób, rodzice - 17 osób. Spektakle obejrzało ok. 700 osób.

- projekt pn. „Warsztaty artystyczno-profilaktyczne pn. *Wybieram sztukę część V*"

Warsztaty miały charakter ogólnorozwojowy, dzieci i młodzież poprzez sztukę poznała i utrwaliła właściwe wykorzystanie czasu wolnego jako alternatywy dla uzależnień. W projekcie uczestniczyły dzieci i młodzież z Pracowni Plastycznej Piwnica oraz osoby chętne z różnych placówek oświatowych. W czasie każdych warsztatów dzieci i młodzież uczestniczyła w zajęciach dotyczących uzależnień i negatywnych konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych. Uczestnicy podejmowali dyskusje o współpracy w grupie, własnych emocjach, rozwiązywaniu problemów szkolnych i rodzinnych. W ramach projektu zrealizowane zostały działania pn. „Ferie zimowe - warsztaty *Wybieram sztukę część V*", „Rodzinne sztukowanie", „Warsztaty wyjazdowe i profilaktyczne", „Wakacje - warsztaty *Wybieram sztukę część V*", „Warsztaty graficzne" oraz „Wystawa *powarsztatowa*". W projekcie wzięło udział 81 dzieci i młodzieży oraz 105 rodziców.

2. Działania realizowane przez Płocką Galerię Sztuki

Projekt pn. „Twarda sztuka do zgryzienia" - cykl 8 warsztatów artystyczno-plastycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oparty był na działaniach pobudzających i rozwijających wyobraźnię oraz praktycznej nauce technik plastycznych. Uczestnicy poznali różne środki wyrazu artystycznego, a uzyskaną wiedzę wykorzystali do przygotowania własnych prac plastycznych. Głównym celem projektu było uwrażliwienie oraz poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży poprzez działania artystyczne, ukształtowanie w uczestnikach gotowości do przyjęcia roli ambasadora sztuki, aby później mogli pełnić tę funkcję w swoim środowisku, uświadomienie, że twórczość jest zabawą, relaksem i alternatywą dla ryzykownych zachowań. Celem działań było również pokazanie wartości sztuki jako narzędzia komunikacji i dialogu między ludźmi, rozbudzenie wyobraźni poprzez wykorzystanie tworzyw charakterystycznych dla różnych dziedzin sztuki, inspirowanie do działań twórczych i radości z obcowania ze sztuką. Zajęcia miały ponadto na celu wzrost poziomu samoakceptacji uczestników i pozycji w grupie rówieśniczej, a co za tym idzie zapobieganie wykluczeniu. W projekcie wzięło udział 13 dzieci i młodzieży oraz 2 rodziców.

3. Działania realizowane przez Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku

Program profilaktyczny pn. „Jestem sobą" - uczestnikami programu były dzieci i młodzież pochodząca głównie z rodzin dysfunkcyjnych dotkniętych skutkami alkoholizmu, ze środowisk ubogich, niewydolnych wychowawczo (5 grup). Osoby uczestniczące w zajęciach poznały niebezpieczeństwa związane z zażywaniem środków psychoaktywnych. Celem programu było ponadto wzmocnienie obrazu samego siebie, zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu, innych środków psychoaktywnych, towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy trzeźwości. W programie wzięło udział 35 osób.

Zadanie IV
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień i rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Celem zadania była współpraca oraz wspieranie finansowe i merytoryczne projektów realizowanych przez instytucje, organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,* które odgrywają ważną rolę w systemie działań profilaktycznych oraz pomocowych skierowanych do osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin.

I Otwarte konkursy ofert z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym

W wyniku otwartych konkursów ofert na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Miasta Płocka zostały przekazane dotacje, zawarte umowy oraz prowadzony był nadzór merytoryczny niżej wymienionych zadań publicznych, realizowanych przez następujące podmioty:

Zadanie publiczne pn. „Prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych, w których będą udzielane mieszkańcom miasta Płocka konsultacje/porady z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie"

1. **Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Płocku** – projekt pn. „Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym będą udzielane mieszkańcom Płocka porady z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie". W Punkcie prowadzone były dyżury psychologa, logopedy, pedagoga i prawnika, których zadaniem było udzielanie bezpłatnych informacji i porad dotyczących profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie, w tym dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami oraz wykazującej zachowania ryzykowne. W Punkcie Konsultacyjnym zostały udzielone 403 konsultacje/porady 151 osobom, w tym: 13 porad 7 osobom z problemem alkoholowym, 116 porad 52 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współuzależnionym oraz DDA), 237 porad 72 dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, 27 porad 17 ofiarom przemocy w rodzinie,
2. **Centrum Psychologiczno-Pastoralne METANOIA w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny METANOIA". W Punkcie prowadzone były dyżury 2 mediatorów, 3 psychologów, 3 pedagogów, 3 prawników i logopedy. Specjaliści udzielali bezpłatnych porad mieszkańcom Płocka w zakresie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Udzielano pomocy

osobom dorosłym oraz dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych. W ramach dyżurów udzielono 710 porad 421 osobom, w tym: 80 porad 62 osobom z problemem alkoholowym, 143 porady 65 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współuzależnionym oraz DDA), 58 porad 20 dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, 359 porad 224 ofiarom przemocy w rodzinie oraz 38 porad 29 sprawcom przemocy w rodzinie. Ponadto przeprowadzono 40 mediacji, w tym: 6 mediacji z udziałem osoby z problemem alkoholowym i 34 mediacje z udziałem ofiar przemocy w rodzinie,

3. **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel" w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Rejon I – obejmujący osiedla Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Zielony Jar". W Punkcie prowadzone były dyżury psychologa, pedagoga, prawnika i logopedy, których zadaniem było udzielanie pomocy osobom, które pochodzą z rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy lub narkotykowy, uzależnionym/nadużywającym alkoholu/narkotyków, a także osobom eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi. Ogółem udzielono 285 porad 63 osobom, w tym: 17 porad 5 osobom z problemem alkoholowym, 68 porad 17 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współuzależnionym i DDA), 88 porad 10 dzieciom z rodziny z problemem alkoholowym, 97 porad 21 ofiarom przemocy w rodzinie, 1 poradę 2 sprawcom przemocy,
4. **Fundacja Ekonomii Społecznej „Przystań" w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Azyl", którego celem była wczesna interwencja w stosunku do osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych patologiami, wykluczonych społecznie. Porady udzielane były poprzez kontakt osobisty, telefoniczny oraz elektroniczny (e-mail). W Punkcie udzielana była pomoc przez prawnika, pedagoga, psychologa oraz lekarza neurologa. Ogółem udzielono 128 porad 91 osobom, w tym: 55 porad 38 osobom z problemem alkoholowym, 3 porady 3 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osobom współuzależnionym i DDA), 3 porady 3 dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, 29 porad 24 ofiarom przemocy w rodzinie, 9 porad 9 sprawcom przemocy w rodzinie.

Zadanie publiczne pn. „Realizacja przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie; udzielania pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, ofiarom przemocy oraz ich rodzinom"

1. **Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej -** projekt pn. „Bezpieczna rodzina", którego celem było przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy w rodzinie poprzez udzielanie pomocy specjalistycznej, edukacja przyszłych kierowców oraz działania wspierające skierowane do bezdomnych mężczyzn. W ramach projektu udzielono 101 porad 98 osobom, porady udzielane były przez prawnika, psychologa, pedagoga oraz doradcę rodzinnego, ponadto przeszkolono 40 przyszłych kierowców oraz przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla 20 mężczyzn bezdomnych,
2. **Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec ZHP w Płocku** – projekt pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców", którego celem był wzrost kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli, wychowawców, przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz zapewnienie trwałości działań wspierających wychowanie i profilaktykę uzależnień. W ramach projektu zrealizowano 2 edycje warsztatów pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców", w których wzięło udział 21 osób, przeprowadzono superwizje indywidualne i grupowe, w których uczestniczyły 33 osoby oraz kurs pn. „Wychowanie z pasją. Wprowadzenie do pracy metodą harcerską", w którym wzięło udział 9 osób,

3. **Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Płocku** – projekt pn. „Nasza przyszłość - grupa socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży na terenie miasta Płocka w Noclegowni dla Kobiet". Zajęcia prowadzone były z dziećmi i młodzieżą indywidualnie oraz grupowo. W ramach projektu sprawowana była opieka wychowawcza nad dziećmi i młodzieżą przebywającą wraz z matkami w Noclegowni, realizowany program profilaktyczny i socjoterapeutyczny, prowadzone dożywianie, pomoc w nauce i uczenie organizowania czasu wolnego jako alternatywy wobec używania alkoholu, narkotyków i tytoniu, rozwój zainteresowań, organizacja gier i zabaw oraz zajęć sportowych, współpraca z rodzinami oraz ze szkołą. W zajęciach uczestniczyło od 15 do 22 dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, będących często ofiarami przemocy domowej lub bezdomnych. Dodatkowo prowadzone były zajęcia oraz rozmowy przez psychologa, w których brały udział dzieci oraz ich matki,
4. **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel" w Płocku –** projekt pn. „Pedagodzy ulicy – środowiskowy program profilaktyczny". Celem projektu było nawiązanie kontaktu z dziećmi i młodzieżą mieszkającą w blokach socjalnych na ul. Żyznej, a także rozpoznanie problemów poszczególnych uczestników projektu, pomoc w rozwiązywaniu ich bieżących problemów, wzbudzenie u dzieci i młodzieży motywacji do zmiany, pomoc w zajęciach szkolnych, a także zachęcenie do większej aktywności w środowisku pozaszkolnym. Nawiązano kontakt z 11 dziećmi, w zajęciach środowiskowych uczestniczyło do końca projektu 6 dzieci,
5. **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel" w Płocku –** projekt pn. **„Grupa socjoterapeutyczna dla dzieci. Ja, Ty, My"**. Zajęcia socjoterapeutyczne skierowane były do dzieci z rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe, przemoc, niepełnosprawność oraz niewydolność wychowawcza rodziców. W ramach projektu organizowane były ciekawe formy zajęć i efektywnego spędzania czasu wolnego, udzielana była pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów w kryzysach szkolnych oraz monitorowana sytuacja rodzinna dzieci. W zajęciach brało udział 15 dzieci,
6. **Fundacja na Rzecz Bezpieczeństwa „Feniks" -** projekt pn. „Trzeźwy Umysł" - program edukacyjny dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi, skierowany do młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Celem działań było zmniejszenie liczby nietrzeźwych użytkowników dróg, promocja prawidłowych zachowań w ruchu drogowym oraz podniesienie świadomości młodzieży odnośnie wpływu alkoholu i środków odurzających na zachowanie użytkowników dróg. W ramach projektu przeprowadzono 32 spotkania z udziałem psychologa transportu i specjalisty ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego, w których wzięło udział 778 uczniów z 6 szkół,
7. **Fundacja „Portal Fm – Pomagamy dzieciom" -** projekt pn. „W krainie skrzatów", który skierowany był do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, przede wszystkim z problemem alkoholowym. Zajęcia prowadzone były w formie zajęć podwórkowych oraz warsztatowych. W trakcie prowadzonych zajęć podwórkowych organizowane były gry i zabawy w plenerze pokazujące, jak można spędzić wolny czas. Dzieci i młodzież uczestniczyła w zajęciach profilaktycznych, rewalidacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych mających na celu rozwój umiejętności społecznych, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz edukację na temat zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym. Celem zadania było ponadto uświadomienie rodziców o potrzebie korzystania z profesjonalnej pomocy i umiejętności szukania pomocy na terenie miasta. Z rodzicami została nawiązana ścisła współpraca. W projekcie uczestniczyło 20 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
8. **Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka" -** projekt pn. „Pracujemy na ulicy - kontynuacja działań związanych ze streetworkingiem w Płocku". Celem projektu było ograniczenie skali dysfunkcyjnych zachowań płockich „dzieci ulicy" oraz poprawa ich funkcjonowania społecznego, a także wsparcie ich rodzin w procesie wychowania i opieki. W ramach realizacji projektu realizowano działania skoncentrowane na organizacji czasu

wolnego, promowaniu zdrowego stylu życia, kształtowaniu świadomości na temat szkodliwości zażywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, wzmacnianiu poczucia własnej wartości u dzieci i dorosłych poprzez wzmacnianie ich pozytywnych zachowań, aktywizowaniu rodziców do wspólnych działań, rozwijaniu pasji i zainteresowań, nabywaniu umiejętności społecznych, budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami, wzmacnianiu samooceny oraz więzi rodzinnych. W projekcie brało udział 21 dzieci – 3 grupy z osiedli: Stare Miasto, Dobrzyńska i Dworcowa (ul. Otolińska 23),

9. **Stowarzyszenie Teatr Per SE w Płocku –** projekt pn. „Uzależnienie", który polegał na stworzeniu przez wychowanków Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego w Płocku spektaklu związanego z tematyką przeciwdziałania uzależnieniom. Uczestnicy projektu pogłębili swoją wiedzę z zakresie profilaktyki i uzależnień, poznali możliwości i sposoby obrony siebie oraz własnej psychiki przed chęcią zażywania substancji psychoaktywnych. Wystawiono 11 spektakli, które obejrzało 1 000 osób: uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nauczyciele i opiekunowie,
10. **Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży KAI-KAIROS w Płocku** – projekt pn. „Prowadzenie na terenie miasta Płocka Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień". W Ośrodku udzielano specjalistycznej pomocy osobom dotkniętym problemem uzależnień i ich rodzinom. Ponadto oferta Ośrodka adresowana była do dzieci i młodzieży z tzw. grup ryzyka (zagrożonych uzależnieniem) oraz podejmującej różnego rodzaju zachowania ryzykowne. Program Ośrodka realizowany był poprzez udzielanie konsultacji, prowadzenie poradnictwa, interwencji, terapii motywującej, terapii indywidualnej, małżeńskiej, terapii rodzin, mediacji rodzinnych i terapii zajęciowej, jak również prowadzenie poradni internetowej i konsultacji internetowych. Z pomocy Ośrodka skorzystało 110 osób,
11. **Fundacja Ekonomii Społecznej „Przystań" w Płocku** – projekt pn. „Ośrodek Profilaktyki i Terapii AZYL". W Ośrodku udzielana była pomoc psychologiczna, pedagogiczna, e-poradnictwo. Zorganizowano grupy terapeutyczne ukierunkowane na rozwiązywanie problemów osób zgłaszających się do Ośrodka oraz udzielana była pomoc indywidualna dla osób zgłaszających się z problemami wynikającymi z uzależnień oraz przemocy w rodzinie. W Ośrodku udzielono pomocy indywidualnej 130 osobom, w zajęciach grupowych uczestniczyło 51 osób, 9 porad udzielono online.
12. **Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nadzieja w nas" w Płocku** – projekt pn. „Program z elementami profilaktyki uzależnień przeznaczony dla uzależnionych, ich bliskich, ofiar przemocy oraz dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych zagrożonych wykluczeniem – mieszkańców miasta Płocka". W Stowarzyszeniu odbywały się zajęcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy, porady oraz zajęcia dla dzieci. W oferowanych formach pomocy uczestniczyło:
    - 95 osób – konsultacje, pierwszy kontakt,
    - 8 osób – zajęcia grupowe dla osób uzależnionych,
    - 19 osób – zajęcia grupowe dla osób uzależnionych oraz ich bliskich,
    - 27 osób – porady indywidualne dla osób uzależnionych oraz ich bliskich,
    - 30 osób – porady dla ofiar przemocy,
    - 16 osób – zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży,
    - 15 osób – wyjścia do kina, ZOO, muzeum, dożywianie dzieci,
    - 50 osób – festyn rodzinny pn. „Pożegnanie wakacji – bezpieczny powrót do szkoły",
    - 20 osób – rodzinny wyjazd na biwak z elementami profilaktyki,
13. **Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna Monar w Płocku** – projekt pn. „MONAR przeciwdziała narkomanii i alkoholizmowi w Płocku". Realizacja zadania polegała na zapewnieniu pomocy mieszkańcom miasta Płocka – osobom zagrożonym uzależnieniem od środków psychoaktywnych, uzależnionym od alkoholu, współuzależnionym oraz ich rodzinom. Zrealizowano następujące formy zajęć:
    - program psychoedukacyjny pn. „Totalnie wolny" dla osób uzależnionych przebywających w Zakładzie Karnym w Płocku, w którym wzięło udział 68 osób,

- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od narkotyków/alkoholu przebywających na Oddziale Detoksykacyjnym w Szpitalu w Gostyninie-Zalesiu, z których skorzystało 38 osób,
- zajęcia motywacyjno-edukacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu przebywających na Oddziale Detoksykacyjnym w Szpitalu w Gostyninie–Zalesiu, z których skorzystało 60 osób,
- warsztaty podnoszące umiejętności wychowawcze dla rodziców dzieci uzależnionych, w których wzięło udział 15 rodziców,
- grupa wsparcia dla absolwentów warsztatów dla rodziców dzieci uzależnionych, w której uczestniczyło 12 osób,
- dyżur konsultanta ds. uzależnień – z konsultacji skorzystało 100 osób,
- poradnictwo z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii – dyżury pedagoga resocjalizacji, profilaktyka uzależnień, instruktora terapii uzależnień, terapeuty uzależnień oraz pedagoga – z porad skorzystało ok. 200 osób,
- program wczesnej interwencji „FreD goes net" – indywidualne rozmowy motywujące z kierowaną do programu młodzieżą – 27 osób, warsztaty wczesnej interwencji dla 2 grup młodzieży, w których wzięło udział 15 osób, 2 spotkania grupowe dla 15 rodziców/opiekunów młodzieży uczestniczącej w warsztatach, prowadzenie witryny internetowej www.fred.monarplock.pl, obsługa poczty e-mailowej oraz telefonu „FreD kontakt". Program skierowany był do osób młodych, odnotowanych przez szkołę, pracodawcę, policję, Straż Miejską, Sąd, bądź Prokuraturę za incydenty związane z eksperymentowaniem z używkami,
- grupa psychoedukacyjna pn. „W głąb siebie" dla osób uzależnionych, w której uczestniczyło 12 osób,
- mityngi grup samopomocowych (m. in. NA, AA, AH, EA) oraz spotkania grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

Ogółem udzielono pomocy 482 osobom, w tym 323 osób skorzystało z konsultacji indywidualnych, 150 osób uczestniczyło w zajęciach grupowych.

14. **Płockie Stowarzyszenie „Klub Abstynentów"** – projekt pn. „Realizacja przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, ofiarom przemocy i ich rodzinom - prowadzenie stowarzyszenia abstynenckiego". W ramach projektu prowadzone były:

- grupa wsparcia dla kobiet z problemami emocjonalnymi w konsekwencji przemocy i/lub uzależnień – w zajęciach uczestniczyło 6 kobiet,
- konsultacje psychologiczne dla sprawców przemocy domowej, z których skorzystało 95 osób, udzielono 141 porad,
- konsultacje psychologiczne dla rodzin z problemem uzależnień i/lub przemocy w rodzinie, z których skorzystało łącznie 77 osób, udzielono 215 porad,
- grupa edukacyjno-korekcyjna „Trening umiejętności odważnych", w zajęciach uczestniczyło 21 osób,
- grupa psychoedukacyjna „Grupa zapobiegania nawrotom choroby *Duchowość w trzeźwieniu*", w zajęciach brało udział od 14 do 18 osób,
- grupa psychoedukacyjna „Cud trzeźwienia. Magia 12 kroków" - w zajęciach uczestniczyło od 8 do 15 osób,
- psychoedukacja DDA/DDD - w zajęciach uczestniczyło od 15 do 20 osób,
- socjoterapia rodzinna – Zlot Rodzin Abstynenckich „TATRY 2016", w którym wzięły udział 33 osoby, w tym 5 pełnych rodzin,
- Klub Dyskusyjny, w którym brało udział od 13 do 18 osób,
- warsztaty rehabilitacyjne dla trzeźwiejących alkoholików, w których wzięło udział 14 osób,

- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, w którym udzielono informacji 238 osobom.

II Działania prowadzone przez instytucje dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Komenda Miejska Policji w Płocku

- Projekt pn. „Festyn sportowo-profilaktyczny z okazji Dnia Dziecka"

Festyn odbył się na terenie ogródka Spółdzielczego Domu Kultury w Płocku. W ramach festynu odbyły się m. in. pokaz sprzętu służbowego, daktyloskopii, symulatora jazdy na motorowerze. Ponadto przeprowadzono konkursy wiedzy dotyczące profilaktyki uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej, zagadki i krzyżówki dotyczące bezpiecznej zabawy, promujące zdrowy sportowy styl życia bez uzależnień, konkurs pytań dotyczący bezpieczeństwa. Celem projektu było edukowanie dzieci i młodzieży poprzez zabawę, z zakresu tematyki szeroko pojętego bezpieczeństwa oraz z zakresu profilaktyki uzależnień. W festynie wzięło udział ok. 200 dzieci.

- Projekt pn. „Ogólnopolski Głos Profilaktyki"

W ramach akcji odbył się happening pn. „Przestańmy biec", społeczny zryw pn. „Wolne serca", warsztaty teatralne, wokalne, judo i rękodzieła w Spółdzielczym Domu Kultury w Płocku. Podczas akcji promowano zdrowy styl życia wolny od uzależnień oraz edukowano młodzież i osoby dorosłe w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej. Młodzież uczestnicząca w warsztatach artystycznych pokazała, że alternatywą dla używek jest pasja. W akcji wzięło udział ok. 200 osób.

- Projekt pn. „Bezpieczne wakacje"

Akcja skierowana była do dzieci i młodzieży spędzającej wakacje w mieście. Działania profilaktyczno-rekreacyjne miały na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych, letnich zabaw oraz profilaktyki uzależnień. W ramach projektu odbywały się systematyczne spotkania oraz konkursy wiedzy związane z tematyką bezpiecznych zachowań, w których brały udział dzieci i młodzież z klubów osiedlowych oraz placówek wsparcia dziennego – w akcji wzięło udział około 350 osób. W ramach projektu zorganizowano ponadto 6 festynów dla dzieci i młodzieży oraz konkurs plastyczny pn. „Słoneczne, bezpieczne wakacje".

- Projekt pn. „Międzyszkolne zawody sportowe *Wspinka 2016*"

Zawody przeznaczone były dla dzieci i młodzieży z VI klas szkół podstawowych oraz I klas szkół gimnazjalnych. Impreza miała charakter profilaktyczny, promowała zdrowy, sportowy styl życia bez przemocy i uzależnień, jej celem było rozbudzenie zainteresowania sportem, wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu, narkotyków, dopalaczy, propagowanie zdrowego stylu życia oraz prawidłowych wzorców postępowania. W trakcie trwania imprezy odbyły się zawody wspinaczkowe, konkurs na plakat promujący imprezę oraz zdrowy, sportowy styl życia bez używek. W imprezie wzięło udział 7 szkół podstawowych oraz 6 szkół gimnazjalnych – 54 uczniów wraz z opiekunami.

2. Straż Miejska w Płocku

- Projekt pn. „V Wakacyjna przygoda z bezpieczeństwem"

Projekt skierowany był do dzieci, które letni wypoczynek spędzały w mieście w placówkach typu: świetlice środowiskowe, kluby profilaktyki środowiskowej, kluby osiedlowe. Założeniem projektu było promowanie działań na rzecz profilaktyki i edukacji dzieci w zakresie zdrowych i bezpiecznych sposobów spędzania wolnego czasu. Dzieci biorące udział w projekcie rozwijały umiejętność współdziałania, wzajemnej akceptacji i tolerancji, poszerzyły wiedzę na temat profilaktyki uzależnień i przemocy domowej oraz wykształciły i utrwaliły poprawne postawy w sytuacjach różnorodnych zagrożeń. Dzięki przekazywaniu wiedzy w formie zabawy, różnorodnych konkursów plastycznych i sprawnościowych wśród uczestników projektu rozwinęła się zdrowa rywalizacja, wzrost inicjatywy własnej i umiejętności pracy w grupie. Spotkania dały wskazówki, iż rozwijanie pasji, udział w różnorodnych formach aktywności społecznej, a także kontakt i akceptacja rówieśników zaspokajają potrzeby podobne do tych, które skłaniają młodych ludzi do sięgania po substancje psychoaktywne. W akcji wzięło udział 14 placówek - 249 osób.

- Projekt pn. „II Przegląd Uczniowskich Filmów Profilaktycznych – PUFIP 2016"

Projekt był skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, jego celem było zaangażowanie młodzieży do tworzenia autorskich projektów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, którymi interesują się młodzi ludzie z jednoczesnym przekazem treści istotnych z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki uzależnień, w szczególności wpływu substancji psychoaktywnych, jakimi są dopalacze na organizm i relacje społeczne młodego człowieka. Założeniem projektu było rozwijanie kreatywności wśród młodych ludzi, własnej inicjatywy, zaangażowania w problemy społeczne poprzez dobrą zabawę i zdrową rywalizację, jak również zaprezentowanie rówieśnikom ww. zagadnień oczami młodego człowieka, co ułatwiło przekaz omawianych treści niwelując ton moralizatorski, którym posługują się często dorośli. W konkursie wzięło udział 19 grup.

- Projekt pn. „Cykl audycji radiowych dla dzieci pn. *Akademia Lwa Honorka*"

Audycje emitowane były w Katolickim Radiu Diecezji Płockiej dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Projekt miał charakter edukacyjny, składał się ze słuchowisk radiowych, zajęć profilaktycznych i konkursów z nagrodami. Jego założeniem było przekazanie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień, przemocy domowej i rówieśniczej oraz wykształcenie i utrwalenie poprawnej postawy w sytuacjach różnorodnych zagrożeń. Celem zajęć było ponadto rozwijanie wyobraźni, wzbogacenie słownictwa oraz rozwój kreatywnego myślenia. Podczas audycji radiowych ogłaszane były konkursy plastyczne dotyczące profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie i rówieśniczej, ponadto w ramach projektu został zorganizowany „Festyn Akademii Lwa Honorka", w trakcie którego zostały wręczone nagrody laureatom konkursów. W projekcie wzięło udział 1 673 przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych z 33 placówek (26 przedszkoli, 7 szkół).

- Projekt pn. „Feriowisko 2016"

Akcja skierowana była do dzieci, które zimowy wypoczynek spędzały w mieście w placówkach typu: świetlice środowiskowe, kluby profilaktyki środowiskowej, kluby osiedlowe. W ramach projektu realizowane były działania na rzecz profilaktyki i edukacji dzieci dotyczące zdrowych i bezpiecznych sposobów spędzania czasu wolnego. Zajęcia miały na celu poszerzenie wiedzy z zakresu uzależnień i przemocy domowej oraz nauczenie, jak należy reagować w przypadku

kontaktu z osobami nieznajomymi. Ważnym elementem zajęć było ponadto wskazanie miejsc i osób, do których młodzi ludzie lub ich rodziny mogą zwrócić się o pomoc. W projekcie wzięło udział ok. 180 dzieci i młodzieży z 13 placówek.

Ponadto przekazano dla Straży Miejskiej w Płocku środki finansowe na zakup ustników do alkotestu w celu wykonywania nieodpłatnych badań na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu na rzecz mieszkańców Płocka. W 2016 roku badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu poddały się 1 622 osoby, w 106 przypadkach badanie wykazało powyżej 0,2 ‰ alkoholu w wydychanym powietrzu.

3. **Książnica Płocka**

Projekt „Żyję zdrowo i bezpiecznie", którego celem było dostarczenie podstawowej wiedzy związanej z sytuacjami ryzykownymi, w których młody człowiek najczęściej sięga po alkohol, uświadomienie wszystkich sytuacji, które prowokują do sięgnięcia po alkohol, nauka asertywności, trudnej sztuki odmawiania. Uczestnicy projektu uczyli się jak nie poddawać się stereotypom zarówno w wyborze zachowań, jak i w ocenie innych, dowiedzieli się, gdzie można szukać pomocy w sytuacji pojawienia się problemów. W ramach realizacji projektu odbyło się 8 spotkań wykładowo-warsztatowych ze specjalistami, celem zajęć było uświadomienie młodych ludzi o szkodliwości używek, konieczności odpowiedzialnego zachowania i umiejętności odmawiania. W trakcie zajęć uczestnicy uczyli się prawidłowej i skutecznej komunikacji interpersonalnej, współdziałania i twórczego rozwiązywania problemów, umiejętności pracy w zespole, szacunku dla wartości rodzinnych. Działania profilaktyczne pokazywały gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu problemów, uświadamiały, że sięganie po alkohol prowadzi do przemocy. W zajęciach wzięło udział 208 osób. W ramach projektu odbyło się ponadto 7 spotkań z autorami książek, którzy w swojej twórczości podejmują tematy interesujące i bliskie młodym ludziom oraz zagadnienia dotyczące problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie i społecznościach szkolnych. Spotkania skierowane były do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, wzięło w nich udział 215 osób. W ramach projektu zorganizowano ponadto imprezę rodzinną, w której wzięło udział 310 osób oraz warsztaty fotograficzne pn. „W kadrze nałogu", w których uczestniczyło 19 osób. Z przedsięwzięć profilaktycznych zawartych w projekcie skorzystały ogółem 752 osoby, w tym 683 dzieci i młodzieży, 19 nauczycieli oraz 50 rodziców.

W ramach realizacji zadania zakupiono ponadto nagrody dla laureatów konkursu profilaktycznego realizowanego w ramach festynu i rajdu rowerowego organizowanego z okazji Dnia Dziecka przez Parafialny Klub Sportowy „Benedykt" przy Parafii Św. Benedykta w Płocku.

Działania podejmowane na terenie miasta Płocka przez instytucje zajmujące się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

(materiał został opracowany z wykorzystaniem informacji uzyskanych od niżej wymienionych podmiotów)

I Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

W 2016 roku 293 rodziny skorzystały z pomocy materialnej z powodu uzależnienia od alkoholu co najmniej jednego z członków rodziny, liczba osób w ww. rodzinach wyniosła 401. Wszczęto 132 procedury Niebieskie Karty w rodzinach z problemem alkoholowym, w tym pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji Policji było 38 osób wskazanych jako stosujące przemoc.

Działania podejmowane były przez pracowników socjalnych z Działu Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, Zespołów Pracy Socjalnej, Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz specjalistów z Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Liczba osób, którym udzielono pomocy w 2016 roku z powodu problemów alkoholowych

Rodzaj udzielonej pomocy	Dział Wsparcia i Rehabilitacj i Społecznej	Zespoły Pracy Socjalnej	Dział Wsparcia Dziecka i Rodziny	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Członkowie rodzin, którzy zgłosili się po pomoc	Ogółem
Wsparcie specjalisty	0	7	18	157	170	**352**
Skierowanie do innej placówki (Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi)	61	3	0	2	0	**66**
Inna (obiady, schronienie)	27	35	0	0	4	**66**
Razem	**88**	**45**	**18**	**159**	**174**	**484**

II Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku

W Ośrodku podejmowane były następujące działania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Placówka Socjalizacyjna

- realizacja zajęć psychoedukacyjnych mających na celu pomoc w zrozumieniu mechanizmów rządzących zachowaniem człowieka, ze szczególnym położeniem nacisku na

uzależnienia i zagrożenia internetowe, które mają wpływ na zachowanie młodzieży. Treści prezentowane podczas zajęć pomogły obalić mity dotyczące używania środków psychoaktywnych oraz dostarczyły wiedzę o negatywnym wpływie substancji psychoaktywnych na życie człowieka. Ponadto przekazano informacje, gdzie osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc oraz jak przebiega ich leczenie,

- realizacja programu profilaktycznego pn. „Z prawem na Ty", którego celem było przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu, profilaktyka uzależnień (narkomania, dopalacze, alkohol), kreowanie wśród młodzieży zachowań asertywnych w przypadku namawiania do sięgania po narkotyki lub inne środki uzależniające oraz rozwijanie umiejętności wśród wychowanków, jak nie stać się ofiarą przestępstwa lub przestępcy,
- prelekcje, pogadanki, pokaz filmów edukacyjnych, rozmowy indywidualne z wychowankami i ich rodzicami,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Monar (kierowanie wychowanków mających problem z uzależnieniem w celu podjęcia terapii), Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Kai Kairos w Płocku oraz Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii „AZYL" w Płocku,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Teatr Per Se w Płocku w zakresie współorganizacji spektaklu profilaktycznego pn. „Uzależnienie - czyli moja nagroda", w którym udział wzięli wychowankowie Ośrodka.

Podczas pobytu w Placówce u 4 wychowanków przeprowadzono badanie na obecność alkoholu w organizmie, wszystkie wyniki były pozytywne. Testy na obecność alkoholu w organizmie wykonywane są w miarę potrzeb i sytuacji wychowanków.

Placówka Interwencyjna

- zrealizowano program profilaktyczny pn. „Lubię siebie", który miał na celu wzmacnianie czynników chroniących oraz wspieranie potencjału rozwojowego odbiorców poprzez rozwijanie konstruktywnych zainteresowań oraz kształtowanie umiejętności psychospołecznych,
- współpracowano z aktorem Teatru Dramatycznego w Płocku przy tworzeniu spektaklu profilaktycznego pn. „Uzależnienia - czyli moja nagroda".

Podczas pobytu w Placówce wykonano 1 badanie na obecność alkoholu w organizmie u 1 chłopca, wynik był pozytywny. Testy przeprowadzane są na bieżąco, w miarę potrzeb i sytuacji wychowanków.

III Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.

W Pododdziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w 2016 roku hospitalizowano 409 osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu (47 kobiet, 362 mężczyzn). Liczba pacjentów leczonych po raz pierwszy w życiu wyniosła 56 osób (8 kobiet, 48 mężczyzn). Do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień zgłosiło się 669 osób (139 kobiet, 530 mężczyzn), w tym 194 nowych odbiorców (41 kobiet, 153 mężczyzn). Liczba pacjentów z rozpoznaniem uzależnienia wyniosła 651 osób, w tym 131 kobiet i 520 mężczyzn, natomiast 18 pacjentów było z rozpoznaniem nadużywania alkoholu, w tym 8 kobiet i 10 mężczyzn. W Poradni udzielono ponadto pomocy 58 osobom współuzależnionym (48 kobietom, 10 mężczyznom), 31 osób zgłosiło się po raz pierwszy w życiu (28 kobiet i 3 mężczyzn). W Poradni świadczone są usługi w zakresie diagnozy, porad, psychoterapii indywidualnej i grupowej, konsultacji psychiatrycznych. Świadczeń udzielają psychiatrzy, psycholodzy oraz specjaliści psychoterapii uzależnień.

IV Wojewódzki Szpital Zespolony im. Marcina Kacprzaka w Płocku

W 2016 roku liczba przyjęć pacjentów z zatruciem alkoholowym wyniosła 31 (4 kobiety, 27 mężczyzn), w tym przyjęć ze skutkiem śmiertelnym - 3.

V Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku

W roku 2016 liczba interwencji do pacjentów będących pod wpływem alkoholu, którym udzielono pomocy na terenie miasta Płocka wyniosła 998 (135 kobiet, 863 mężczyzn).

VI Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie

W 2016 roku leczone były 73 osoby (93 hospitalizacje) z powodu używania alkoholu (z rozpoznaniem uzależnienia), w tym 16 kobiet oraz 57 mężczyzn. Liczba pacjentów leczonych po raz pierwszy w życiu wyniosła 44 osoby, w tym 11 kobiet oraz 33 mężczyzn. Nie odnotowano przypadku zatrucia alkoholem ze skutkiem śmiertelnym.

VII Izba Wytrzeźwień w Płocku

W 2016 roku do Izby Wytrzeźwień przyjęto 3 444 osoby. Przeprowadzono 368 rozmów profilaktycznych z osobami zwalnianymi z Izby. Skierowano 22 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego osób wielokrotnie przebywających w Izbie.

VIII Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płocku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płocku

W 2016 roku podejmowane były następujące działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia:

- zrealizowano profilaktyczny projekt w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, którego celem było ograniczenie używania środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. W ramach projektu zrealizowano program edukacyjny pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość", kampanię społeczną pn. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu" oraz badania ankietowe dotyczące zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży",
- zrealizowano zajęcia informacyjno-szkoleniowe dla przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych,
- rozprowadzano materiały informacyjno-edukacyjne.

IX Straż Miejska w Płocku

W 2016 roku Straż Miejska samodzielnie przeprowadziła 1 406 kontroli rejonu punktów podawania lub sprzedaży alkoholu, w wyniku przeprowadzonych kontroli oraz działań na terenie miasta ujawniono 445 wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.* Do Straży Miejskiej wpłynęły 424 interwencje dotyczące spożywania alkoholu w miejscach zabronionych (5,14% wszystkich zgłoszonych interwencji) i 2 466 interwencji (30% wszystkich zgłoszonych interwencji) dotyczących nieobyczajnego wybryku – zdarzeń związanych w większości z osobami nietrzeźwymi. W 1 560 przypadkach (średnio 4,3 interwencji na dobę) podjęto interwencję

wobec osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych, gdzie ich pozostawienie mogło zagrozić ich życiu lub zdrowiu albo porządkowi publicznemu.

Programy oraz działania realizowane przez Zespół Profilaktyki

W ramach działań profilaktycznych przeprowadzono zajęcia edukacyjne pn. „Odpowiedzialność prawna nieletnich" przeznaczone dla uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Podczas spotkań zapoznano uczniów z zapisami wybranych artykułów Kodeksu Wykroczeń oraz Kodeksu Karnego dotyczących zagadnień prawnych, takich jak: demoralizacja, wykroczenie, przestępstwo. Funkcjonariusze zapoznali młodzież z uprawnieniami straży miejskiej. Wszyscy uczniowie otrzymali *Plany lekcji* – ulotki z informacjami o instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc w przypadku problemów z alkoholem, narkotykami itp. W zajęciach wzięło udział 84 uczniów z 3 klas pierwszych szkoły gimnazjalnej oraz 50 uczniów z 3 klas pierwszych szkoły ponadgimnazjalnej.

X Komenda Miejska Policji w Płocku

W 2016 roku liczba dorosłych podejrzanych o popełnienie przestępstw wyniosła 1 108, w tym w związku z alkoholem (zbadano stan trzeźwości): wszczętych - 283, stwierdzonych - 249. Liczba osób prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości zatrzymanych do kontroli wyniosła: 154 osoby dorosłe i 2 nieletnich. Zatrzymano 452 osoby nietrzeźwe w pomieszczeniach policyjnych. Liczba osób, w tym nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania wyniosła 203, placówek służby zdrowia – 57, Izby Wytrzeźwień – 1 917. Spośród 130 wypadków drogowych 1 spowodowany był przez nietrzeźwego użytkownika dróg (pieszy). Wśród 50 nieletnich sprawców czynów karalnych 3 było pod wpływem alkoholu (w związku z demoralizacją – 10), liczba nieletnich będących pod wpływem alkoholu doprowadzonych do miejsca zamieszkania wyniosła 13, do Izby Wytrzeźwień odwieziono 3 osoby. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych wyniosła 703, w tym dotyczących przemocy w rodzinie (Niebieskie Karty) było 85 (wszczynających procedurę, założonych podczas interwencji domowych), liczba sprawców – 324 (160 sprawców znajdowało się pod wpływem alkoholu), liczba ofiar – 352.
Policja prowadziła szereg działań dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym z zakresu przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, m. in.:

- „Stop kontrola trzeźwości", „BUS", „Trzeźwość w przewozie osób", „Bezpieczne ferie", „Alkohol i narkotyki", „Bezpieczny weekend, Wielkanoc, Weekend Majowy, Boże Ciało, Boże Narodzenie, pierwszy i ostatni weekend wakacji", „Bezpieczne wakacje", „Znicz 2015" - działania ukierunkowane były m. in. na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych kierujących i pieszych,
- „Bezpieczna droga do szkoły" - celem akcji było zapewnienie bezpieczeństwa w rejonie szkół.

Policjanci współpracują z różnymi instytucjami, które udzielają pomocy osobom uzależnionym, rodzinom patologicznym oraz rodzinom, w których występuje przemoc, współuczestniczą w rozmowach z osobami mającymi problem alkoholowy, w przeprowadzaniu kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Na terenie miasta organizowane są akcje mające na celu eliminowanie nielegalnego handlu alkoholem oraz sprzedawania alkoholu osobom nieletnim. Oprócz działań prewencyjnych prowadzone są działania promujące zdrowy styl życia, kształtujące wśród młodzieży zachowania asertywne.

Raport z wykonania *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie miasta Płocka na lata 2015 – 2019* w roku 2016

Zadanie I
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Celem działań podejmowanych w ramach zadania było zwiększenie dostępności różnych form pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin. Udzielanie świadczeń pomocy społecznej osobom używającym narkotyków szkodliwie oraz osobom uzależnionym było realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku.

I Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego w Miejskim Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych przy ul. Misjonarskiej 22 w Płocku

W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone były dyżury 3 psychologów, profilaktyka uzależnień, 3 prawników, 2 pedagogów, 2 logopedów, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy udzielali bezpłatnej pomocy mieszkańcom Płocka z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Osobom zgłaszającym się po pomoc udzielone zostało wsparcie oraz porady odnośnie sposobów rozwiązania zaistniałego problemu. Udzielono 70 porad 45 osobom w zakresie problematyki narkomanii:

- 38 porad 24 osobom z problemem narkotykowym,
- 32 porady 21 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osobom współuzależnionym).

Szczegółowe dane dotyczące udzielonej pomocy zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Liczba osób, którym została udzielona pomoc przez poszczególnych specjalistów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób						
		Prawnik	Psycholog	Pedagog	Logopeda	Profilaktyk uzależnień	Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Ogółem
1.	Osoby z problemem narkotykowym	11	4	1	0	2	6	**24**
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osoby współuzależnione)	8	2	0	0	5	6	**21**
3.	**Ogółem**	**19**	**6**	**1**	**0**	**7**	**12**	**45**

Liczba udzielonych porad przez poszczególnych specjalistów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba porad						
		Prawnik	Psycholog	Pedagog	Logopeda	Profilaktyk uzależnień	Specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Ogółem
1.	Osoby z problemem narkotykowym	13	6	4	0	5	10	**38**
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osoby współuzależnione)	9	3	0	0	12	8	**32**
3.	**Ogółem**	**22**	**9**	**4**	**0**	**17**	**18**	**70**

II Działania informacyjno-edukacyjne

1. Druk ulotek oraz plakatów informacyjnych

Ulotki oraz plakaty zawierały wykaz miejsc, w których udzielana była bezpłatna pomoc specjalistyczna mieszkańcom Płocka z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Ogółem przekazano 21 000 sztuk ulotek oraz 400 sztuk plakatów. Ponadto przekazano 9 000 sztuk ulotek zawierających wykaz placówek wsparcia dziennego: klubów profilaktyki środowiskowej, świetlic miejskich i środowiskowych funkcjonujących w Płocku. Powyższe ulotki oraz plakaty zostały przekazane płockim pomiotom działającym w wymienionym zakresie, m. in. szpitalom, przychodniom lekarskim, żłobkom, placówkom oświatowo-wychowawczym, organizacjom pozarządowym, placówkom wsparcia dziennego, Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, Komendzie Miejskiej Policji, Ośrodkowi Opiekuńczo-Wychowawczemu, Ośrodkowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Sądowi Rejonowemu, Prokuraturze Rejonowej, Straży Miejskiej, Izbie Wytrzeźwień, instytucjom kultury, galeriom handlowym, sklepom, kinom, Radom Mieszkańców Osiedli.

2. Zakup materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej

Materiały edukacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii zostały zakupione w Fundacji Rozwoju Profilaktyki, Edukacji i Terapii Problemów Alkoholowych ETOH w Warszawie. Wymienione materiały są przeznaczone dla Punktów Konsultacyjnych funkcjonujących na terenie naszego miasta, które udzielają bezpłatnej pomocy mieszkańcom Płocka z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

III Wypoczynek dzieci i młodzieży

1. Kolonie z programem profilaktycznym

W ramach zadania zorganizowano bezpłatny wypoczynek letni (2 dwutygodniowe turnusy) w miejscowości Dźwirzyno w formie kolonii z programem profilaktycznym dotyczącym profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla 142 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Dzieci i młodzież wytypowane zostały przez: rodzinne domy dziecka, Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Płocku, stowarzyszenia abstynenckie, świetlice miejskie i kluby profilaktyki środowiskowej, Sąd Rejonowy w Płocku. W trakcie kolonii obok zajęć rekreacyjnych został zrealizowany program profilaktyczny pn. „Spodziewaj się rzeczy dobrych" uwzględniający m. in. zagadnienia związane z zasadami komunikowania się z innymi, skutecznego odmawiania oraz zagrożeniami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych.

2. Wypoczynek zimowy

Zorganizowano bezpłatny wypoczynek zimowy (jednotygodniowy turnus) w miejscowości Hadle Szklarskie w formie zimowisk dla 80 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych z miasta Płocka pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Dzieci zostały wytypowane przez: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, Ośrodek Opiekuńczo - Wychowawczy w Płocku, stowarzyszenia abstynenckie, rodzinne domy dziecka, świetlice miejskie i kluby profilaktyki środowiskowej. W trakcie trwania zimowisk obok zajęć rekreacyjnych prowadzone były zajęcia mające na celu m. in. uczenie dzieci umiejętności radzenia sobie z problemami, rozumienia oraz wyrażania uczuć i emocji, uczenie prawidłowych zachowań społecznych, a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i szkole.

IV Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Projekt pn. „Powrót do domu - kontynuacja projektu *Droga do domu*"

Projekt był kontynuacją działań związanych z promocją i popularyzacją pracy w środowisku - streetworkingu, zakładał dotarcie do osób dorosłych wykluczonych społecznie z uwagi na nadużywanie alkoholu bądź narkotyków czasowo przebywających na ulicy, w pustostanach, w stajenkach, jak również do osób mających stałe miejsce zamieszkania i czasowo je opuszczających, odmawiających przyjęcia pomocy w formie zinstytucjonalizowanej. Głównym celem prowadzonych działań było nawiązanie bezpośredniego kontaktu z ww. osobami w ich środowisku, podjęcie wszelkich działań osłonowych zmierzających do poprawy ich funkcjonowania i zmiany postawy życiowej, jak również identyfikacja potrzeb osób bezdomnych. Jednocześnie koncentrowano się na działaniach związanych z profilaktyką i uświadamianiem osób uzależnionych na temat możliwości życia „poza ulicą". Celem projektu było ponadto utworzenie/uaktualnienie mapy miejsc, w których przebywają osoby uzależnione i wymagające wsparcia oraz mapy punktów udzielających wsparcia - w formie raportu końcowego. Kontynuacja pracy z osobami uzależnionymi odbywała się w Punkcie Konsultacyjnym przy u. Synagogalnej 9/11, gdzie ww. osoby mogły skorzystać z dalszego wsparcia specjalistycznego związanego z ich uzależnieniem oraz wykluczeniem spowodowanym przez uzależnienie. W wyniku działań prowadzonych przez 4 streetworkerów objęto działaniami 43 osoby dorosłe (37 mężczyzn i 6 kobiet) nadużywające alkoholu lub innych substancji

psychoaktywnych, ponad 42 % osób podjęło próbę zmiany swojej sytuacji życiowej: 6 osób zostało objętych pomocą instytucjonalną w formie schronienia, 8 osób korzystało z Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych, 9 osób odbyło leczenie detoksykacyjne, w tym 2 osoby podjęły leczenie odwykowe, 2 osoby podjęły leczenie szpitalne celem poprawy stanu zdrowia, 4 osoby znalazły miejsce zamieszkania w formie stancji lub wróciły do rodziny, 1 osoba podjęła pracę zarobkową.

2. Projekt pn. „Wiem, więc skuteczniej pomagam – profesjonalny wolontariat"

Projekt skierowany był do wolontariuszy Klubu Wolontariatu prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego celem było wspieranie działań profilaktycznych, wspomaganie rozwoju osobistego oraz przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez promocję wolnego od uzależnień stylu życia, a także dostarczenie wiedzy na temat negatywnych skutków zażywania różnego rodzaju substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnienia oraz instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym. Młodzież uczestnicząca w projekcie została ponadto zapoznana z metodą pracy socjalnej, jaką jest partyworking. W warsztatach wzięło udział 20 wolontariuszy w wieku 16-30 lat.

3. Projekt „Na tropie trzeźwego życia -podchody profilaktyczne"

Projekt miał na celu zapoznanie młodzieży z problematyką uzależnień, propagowanie idei współzawodnictwa i rywalizacji, przekazanie wiedzy na temat placówek, organizacji oraz instytucji działających w Płocku na rzecz profilaktyki uzależnień oraz leczenia osób uzależnionych. Celem projektu była ponadto promocja zdrowego stylu życia alternatywnego dla używek, motywowanie młodzieży do dbania o swoje zdrowie oraz świadomego wybierania życia wolnego od uzależnień. Uczestnikami projektu było 28 uczniów z 4 techników.

4. Projekt pn. „Żyję zdrowo - nałogom mówię nie" - cykl zajęć o charakterze profilaktycznym zapobiegającym zachowaniom ryzykownym i zagrożeniom wynikającym z ich podejmowania przeprowadzonych z dziećmi w świetlicach środowiskowych i miejskich funkcjonujących na terenie miasta"

Celem projektu było promowanie zdrowego stylu życia, ochrona dzieci przed zagrożeniami poprzez kształtowanie umiejętności zachowań umożliwiających zdrowy styl życia, pokazywanie dzieciom perspektywy zdrowego życia i osiągania satysfakcji bez stosowania używek oraz kształtowanie poczucia, że można pokonywać życiowe przeszkody i traktować je jako motywację do konstruktywnego działania. W trakcie zajęć omawiane były zagadnienia dotyczące informacji o uzależnieniach i ich skutkach, profilaktyki zachowań agresywnych i przemocy, umiejętności radzenia sobie ze stresem i lekiem, wzmacniania poczucia własnej wartości, zachowań asertywnych, umiejętności efektywnego porozumiewania się. Uczestnikom zajęć przekazano informacje o miejscach i rodzaju udzielanej pomocy. Wszystkie świetlice biorące udział w projekcie uczestniczyły we wspólnej zabawie podczas „X Spartakiady pod hasłem *Świetliczaki to zdrowe dzieciaki*". Łącznie przeprowadzono 53 zajęcia, w których uczestniczyło 162 dzieci z 9 placówek.

5. Szkolenie uprawniające do prowadzenia warsztatów w zakresie edukacji rodziców i ich dzieci pn. „Program Wzmacniania Rodziny – *Miłość i granice*"

W szkoleniu przeprowadzonym przez Ośrodek Szkoleniowy MARATON przy Fundacji na Rzecz Zapobiegania Narkomanii MARATON w Warszawie uczestniczyło 3 asystentów rodziny pracujących z rodzinami i osobami uzależnionymi od alkoholu i narkotyków. Uczestnicy

pozyskali nową wiedzę i umiejętności niezbędne do pracy z rodziną w celu jej wzmocnienia i wsparcia.

Zadanie II
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo–wychowawczych i socjoterapeutycznych

W ramach zadania były realizowane i wspierane działania profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, które koncentrowały się na przeciwdziałaniu używaniu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych. Celem zadania było ponadto podejmowanie działań służących monitorowaniu skali zjawiska oraz sytuacji epidemiologicznej w zakresie narkotyków. Realizacja zadania była ściśle skorelowana z realizacją podobnego zadania zawartego w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok*, który uwzględniał również środki finansowe przeznaczone na realizację kompleksowych działań profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych.

I Działania w placówkach oświatowo-wychowawczych

W szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, przedszkolach, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych realizowane były działania adresowane do dzieci i młodzieży dotyczące różnych zachowań ryzykownych, w tym skierowane do wszystkich uczniów w szkole oraz grup zwiększonego ryzyka. Część realizowanych działań skierowana była również do osób dorosłych – rodziców oraz nauczycieli. Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych działań w placówkach oświatowo-wychowawczych zostały przedstawione w pierwszej części materiału - w opisie realizacji zadań *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

II Lokalna kampania profilaktyczna i działania edukacyjne

1. Kampania ogólnopolska pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł"organizowana przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu

Kampania adresowana była do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, ich rodziców oraz nauczycieli. Hasło kampanii brzmiało: „Pod dobrą opieką". Jej celem było:

- wspieranie rozwoju dziecka poprzez eliminowanie cech charakteru wynikających z nadmiaru opieki lub braku opieki,
- wpływanie na przyczynę negatywnych zachowań poprzez uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z nadopiekuńczości i braku opieki,
- wspieranie działalności wychowawczej szkół w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki) poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań i konkursów.

W kampanii wzięło udział 25 podmiotów: 9 szkół podstawowych, 5 gimnazjów, 1 zespół szkół, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy oraz 9 placówek wsparcia dziennego. W gronie laureatów konkursów ogłoszonych w ramach kampanii znalazło się 29 uczniów z płockich placówek oświatowo-wychowawczych oraz opiekuńczo-wychowawczych.

2. Konferencja pn. „Problemy wynikające z uzależnień – skala zjawiska, metody i kierunki pracy w obszarze profilaktyki, leczenia oraz działań pomocowych"

Celem konferencji było omówienie aktualnych problemów lokalnych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych, dynamiki zmian w wymienionym zakresie oraz omówienie podejmowanych działań profilaktycznych i pomocowych. W trakcie konferencji zostały przedstawione metody i kierunki pracy w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz formy pomocy udzielanej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym. W konferencji udział wzięli przedstawiciele podmiotów zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przemocy w rodzinie, w tym placówek oświatowo-wychowawczych, szkół wyższych, placówek pomocy społecznej, instytucji, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych oraz placówek służby zdrowia – 154 osoby. W trakcie konferencji zostały omówione następujące tematy:

- „Koncepcja pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym",
- „Abstynencja i ograniczenie picia jako cele leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
- „Prezentacja *Raportu stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2015 rok*",
- „Prezentacja *Raportu z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płocka za 2015 rok*".

3. Druk broszur dotyczących problematyki narkomanii

Broszury opracowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii pn. „Informator dla rodziców, nauczycieli i pedagogów – nowe narkotyki - dopalacze" oraz „O lekach, marihuanie, dopalaczach bez histerii" zostały przekazane placówkom oświatowo-wychowawczym, organizacjom pozarządowym oraz instytucjom z terenu miasta Płocka, które realizują zadania z obszaru profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

III Diagnoza lokalnych problemów narkotykowych

1. „Raport za rok 2015 z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płock"

Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych pochodzących od podmiotów realizujących działania związane z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów narkotykowych. Monitoring prowadzony jest w Płocku od wielu lat, co pozwala na obserwację zachodzących zmian i uchwycenie nowych trendów na scenie narkotykowej. Celem Raportu było stworzenie diagnozy stanu problemów narkotykowych oraz opisu i oceny zasobów w mieście Płocku umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej, porównanie sytuacji w Płocku do innych miast województwa mazowieckiego, jak również wskazanie rekomendacji do dalszych działań. Wyniki Raportu prezentowane były podczas konferencji pn. „Problemy wynikające z uzależnień – skala zjawiska, metody i kierunki pracy w obszarze profilaktyki, leczenia oraz działań pomocowych".

2. Przeprowadzenie II edycji badań ankietowych pn. „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Innych Substancji Psychoaktywnych ESPAD"

Celem badania było określenie rozmiarów i trendów zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną Płocka. Podstawowymi pytaniami badawczymi były pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru

czynników wpływających na rozpowszechnienie tego zjawiska, zarówno po stronie popytu, jak i podaży. W badaniu poruszono ponadto kwestie dotyczące oceny dostępności substancji psychoaktywnych, gotowości do podjęcia prób z tymi środkami, przekonań na temat ich szkodliwości, doświadczeń w zakresie problemów związanych z ich używaniem. Podobne badania zostały przeprowadzone w Płocku w 2012 roku, celem drugiej edycji badań było dokonanie drugiego pomiaru pozwalającego na ocenę zmian w skali zjawiska. Badaniami objęci zostali uczniowie 40 trzecich klas szkół gimnazjalnych (789 uczniów) oraz 40 drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (847 uczniów). Badania zostały przeprowadzone przez Zespół z Zakładu Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

IV Środowiskowe działania skierowane do dzieci i młodzieży dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Działania realizowane przez Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki

- Projekt pn. „Warsztaty teatralno-cyrkowe i III edycja Festiwalu Teatrów Profilaktycznych TEATRAKCJE"

W ramach projektu zrealizowano warsztaty cyrkowe, teatralne oraz III Festiwal Teatrów Profilaktycznych TEATRAKCJE, podczas którego pokazano 5 spektakli o charakterze profilaktycznym, w tym 1 zawodowy, odbyły się ponadto warsztaty psychologiczne. Uczestnikami projektu była przede wszystkim płocka młodzież, w tym osoby nieradzące sobie z komunikacją międzyludzką, z uzależnieniami oraz ich rodzice. Spektakle oraz warsztaty w znacznym stopniu poświęcone były uzależnieniom, zagrożeniom jakie się z nimi wiążą i sposobom unikania ich lub radzenia sobie z nimi. Celem projektu było ponadto zachęcenie do zaangażowania się w sztukę jako dobry sposób na uniknięcie uzależnienia i na walkę z nim. Zostały stworzone 3 grupy teatralne, w projekcie uczestniczyło 48 osób, w tym młodzież - 31 osób, rodzice - 17 osób. Spektakle obejrzało ok. 700 osób.

- Projekt pn. „Warsztaty artystyczno-profilaktyczne pn. *Wybieram sztukę część V*"

Warsztaty miały charakter ogólnorozwojowy, dzieci i młodzież poprzez sztukę poznała i utrwaliła właściwe wykorzystanie czasu wolnego jako alternatywy dla uzależnień. W projekcie uczestniczyły dzieci i młodzież z Pracowni Plastycznej Piwnica oraz osoby chętne z różnych placówek oświatowych. W czasie każdych warsztatów dzieci i młodzież uczestniczyła w zajęciach dotyczących uzależnień i negatywnych konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych. Uczestnicy podejmowali dyskusje o współpracy w grupie, własnych emocjach, rozwiązywaniu problemów szkolnych i rodzinnych. W ramach projektu zrealizowane zostały działania pn. „Ferie zimowe - warsztaty *Wybieram sztukę część V*", „Rodzinne sztukowanie", „Warsztaty wyjazdowe i profilaktyczne', „Wakacje - warsztaty *Wybieram sztukę część V*", „Warsztaty graficzne" oraz „Wystawa *powarsztatowa*". W projekcie wzięło udział 81 dzieci i młodzieży oraz 105 rodziców.

2. Działania realizowane przez Płocką Galerię Sztuki

Projekt pn. „Twarda sztuka do zgryzienia" - cykl 8 warsztatów artystyczno-plastycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oparty był na działaniach pobudzających i rozwijających wyobraźnię oraz praktycznej nauce technik plastycznych. Uczestnicy poznali różne środki wyrazu artystycznego, a uzyskaną wiedzę wykorzystali do przygotowania własnych prac plastycznych. Głównym celem projektu było uwrażliwienie oraz poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży poprzez działania artystyczne,

ukształtowanie w uczestnikach gotowości do przyjęcia roli ambasadora sztuki, aby później mogli pełnić tę funkcję w swoim środowisku, uświadomienie, że twórczość jest zabawą, relaksem i alternatywą dla ryzykownych zachowań. Celem działań było również pokazanie wartości sztuki jako narzędzia komunikacji i dialogu między ludźmi, rozbudzenie wyobraźni poprzez wykorzystanie tworzyw charakterystycznych dla różnych dziedzin sztuki, inspirowanie do działań twórczych i radości z obcowania ze sztuką. Zajęcia miały ponadto na celu wzrost poziomu samoakceptacji uczestników i pozycji w grupie rówieśniczej, a co za tym idzie zapobieganie wykluczeniu. W projekcie wzięło udział 13 dzieci i młodzieży oraz 2 rodziców.

3. Działania realizowane przez Bursę Płocka

Realizacja programu profilaktycznego pn. „Dopalacze - Twoje życie - Twój wybór", który miał na celu uświadomienie niebezpieczeństw związanych z zażywaniem środków odurzających, w tym konsekwencji medycznych oraz prawnych. Uczestnicy zdobyli ponadto wiedzę na temat technik odmawiania w sytuacji presji grupy. W programie uczestniczyły 2 grupy uczniów klas I - 72 osoby.

Zadanie III
Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem

Celem zadania było wspieranie działalności różnych podmiotów podejmujących działania służące przeciwdziałaniu oraz rozwiązywaniu problemów wynikających z narkomanii. Podejmowane działania miały na celu zwiększenie dostępności pomocy specjalistycznej oraz rozwój działań profilaktycznych głównie z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej.

I Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Jest czas"

W ramach zawartej umowy wieloletniej finansowana była działalność Ośrodka Profilaktyki i Terapii „Jest czas" prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży KAI KAIROS w Płocku. W Ośrodku udzielano specjalistycznej pomocy osobom dotkniętym problemem uzależnień i ich rodzinom. Ponadto oferta Ośrodka adresowana była do dzieci i młodzieży z tzw. grup ryzyka (zagrożonych uzależnieniem) oraz podejmującej różnego rodzaju zachowania ryzykowne.

Program Ośrodka realizowany był poprzez udzielanie konsultacji, prowadzenie poradnictwa, interwencji, terapii motywującej, terapii indywidualnej, małżeńskiej, terapii rodzin, mediacji rodzinnych i terapii zajęciowej, jak również prowadzenie poradni internetowej i konsultacji internetowych. Nawiązano kontakt z instytucjami zainteresowanymi prowadzeniem zajęć wolontarystycznych przez klientów Ośrodka w ramach zawartych kontraktów terapeutycznych. Prowadzono niżej wymienione działania skierowane do młodzieży i rodziców:

- grupa terapeutyczna dla klientów nadużywających środków psychoaktywnych - tematyka spotkań dotyczyła zagadnień związanych z działaniem substancji psychoaktywnych, konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich zażywania, mechanizmów uzależnień, kształtowania umiejętności życiowych oraz budowania adekwatnego poczucia własnej wartości - w zajęciach wzięło udział 15 osób,
- grupa socjoterapeutyczna dla młodzieży, której celem było m. in. kształtowanie poczucia własnej wartości, przeciwdziałanie agresji, praca nad prawidłową komunikacją z innymi ludźmi, budowanie pozytywnego obrazu siebie - w zajęciach wzięło udział 12 osób, uczestnicy grupy wzięli również udział z zajęciach arteterapeutycznych,

- grupa psychoedukacyjno-terapeutyczna dla rodziców, w której wzięło udział 21 rodziców. W trakcie zajęć omawiane były następujące tematy: zachowania ryzykowne młodzieży, komunikacja w rodzinie, bariery komunikacyjne, stawianie granic, rozwiązywanie konfliktów, bunt, opór, agresja u dzieci, emocje dziecka, budowanie poczucia własnej wartości u dziecka,
- grupa DDA lub dla osób współuzależnionych, której celem była analiza przekonań osób uzależnionych – w zajęciach wzięło udział 15 osób,
- podtrzymywanie współpracy z placówkami oświatowo-wychowawczymi i opiekuńczo-wychowawczymi w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych oraz organizacji zajęć terapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka.

Z pomocy Ośrodka skorzystało ogółem 110 osób.

II Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Azyl"

W ramach zawartej umowy wieloletniej finansowana była działalność Ośrodka Profilaktyki i Terapii „Azyl" prowadzonego przez Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań" w Płocku. W Ośrodku udzielana była pomoc psychologiczna, pedagogiczna, mediacyjna, e-poradnictwo. Zorganizowano grupy terapeutyczne ukierunkowane na rozwiązywanie problemów osób zgłaszających się do Ośrodka:

- grupa terapeutyczna dla młodzieży wykazującej zachowania ryzykowne, eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi - w zajęciach wzięło udział 9 osób,
- Trening Zastępowania Agresji, trening umiejętności społecznych, w treningu wzięły udział 2 grupy - 16 osób,
- grupa terapeutyczna dla dorosłych „Akademia rodzica" – w zajęciach brało udział 10 rodziców,
- grupa psychoedukacyjna dla młodzieży i dorosłych – w zajęciach wzięło udział 8 osób,
- ergoterapia – terapia przez pracę, której celem było usprawnienie funkcji psychicznych oraz uporządkowanie struktury osobowości,
- grupa wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinach zagrożonych uzależnieniem - – w zajęciach brało udział 8 osób.

W Ośrodku udzielono pomocy indywidualnej 130 osobom, w zajęciach grupowych uczestniczyło 51 osób, 9 porad udzielono online.

III Otwarte konkursy ofert z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym

W wyniku otwartych konkursów ofert na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Miasta Płocka zostały przekazane dotacje, zawarte umowy oraz prowadzony był nadzór merytoryczny niżej wymienionych zadań publicznych:

Zadanie publiczne pn. „Prowadzenie punktów informacyjno-konsultacyjnych, w których będą udzielane mieszkańcom miasta Płocka konsultacje/porady z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie"

1. **Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Płocku** – projekt pn. „Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym będą udzielane mieszkańcom Płocka porady z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie". W Punkcie prowadzone były dyżury psychologa, logopedy, pedagoga i prawnika, których zadaniem było

udzielanie bezpłatnych informacji i porad dotyczących profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie, w tym dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami oraz wykazującej zachowania ryzykowne. W Punkcie Konsultacyjnym zostały udzielone 403 konsultacje i porady 151 osobom, w tym 10 porad 3 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym,

2. **Centrum Psychologiczno-Pastoralne METANOIA w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny METANOIA". W Punkcie prowadzone były dyżury 2 mediatorów, 3 psychologów, 3 pedagogów, 3 prawników i logopedy. Specjaliści udzielali bezpłatnych porad mieszkańcom Płocka w zakresie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. W ramach dyżurów udzielono 710 porad 421 osobom, w tym: 15 porad 10 osobom z problemem narkotykowym, 17 porad 11 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osobom współuzależnionym),
3. **Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Tygiel" w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Rejon I – obejmujący osiedla Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Zielony Jar". W Punkcie prowadzone były dyżury psychologa, pedagoga, prawnika i logopedy, których zadaniem było udzielanie pomocy osobom, które pochodzą z rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy lub narkotykowy, uzależnionym/nadużywającym alkoholu/narkotyków, a także osobom eksperymentującym z substancjami psychoaktywnymi. Ogółem udzielono 285 porad 63 osobom, w tym: 8 porad 3 osobom z problemem narkotykowym, 6 porad 5 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osobom współuzależnionym),
4. **Fundacja Ekonomii Społecznej „Przystań" w Płocku** – projekt pn. „Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Azyl", którego celem była wczesna interwencja w stosunku do osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych patologiami, wykluczonych społecznie. Porady udzielane były poprzez kontakt osobisty, telefoniczny oraz elektroniczny (e-mail). W Punkcie udzielana była pomoc przez prawnika, pedagoga, psychologa oraz lekarza neurologa. Ogółem udzielono 128 porad 91 osobom, w tym: 25 porad 12 osobom z problemem narkotykowym oraz 4 porady 2 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym (w tym osobom współuzależnionym).

Zadanie publiczne pn. „Realizacja przedsięwzięć z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie; udzielania pomocy specjalistycznej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, ofiarom przemocy oraz ich rodzinom"

1. **Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Płockiej -** projekt pn. „Bezpieczna rodzina", którego celem było przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy w rodzinie poprzez udzielanie pomocy specjalistycznej, edukacja przyszłych kierowców oraz działania wspierające skierowane do bezdomnych mężczyzn. W ramach projektu udzielono 101 porad 98 osobom, porady udzielane były przez prawnika, psychologa, pedagoga oraz doradcę rodzinnego. W ramach projektu przeszkolono 40 przyszłych kierowców oraz przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla 20 mężczyzn bezdomnych,
2. **Chorągiew Mazowiecka Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec ZHP w Płocku** - projekt pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców", którego celem był wzrost kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli, wychowawców, przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz zapewnienie trwałości działań wspierających wychowanie i profilaktykę uzależnień. W ramach projektu zrealizowano 2 edycje warsztatów pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców", w których wzięło udział 21 osób, przeprowadzono superwizje indywidualne i grupowe, w których uczestniczyły 33 osoby oraz

kurs pn. „Wychowanie z pasją. Wprowadzenie do pracy metoda harcerską", w którym wzięło udział 9 osób,

3. **Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Płocku** – projekt pn. „Nasza przyszłość" - grupa socjoterapeutyczna dla dzieci i młodzieży na terenie miasta Płocka w Noclegowni dla Kobiet". Zajęcia prowadzone były z dziećmi i młodzieżą indywidualnie oraz grupowo. W ramach projektu sprawowana była opieka wychowawcza nad dziećmi i młodzieżą przebywającą wraz z matkami w Noclegowni, realizowany program profilaktyczny i socjoterapeutyczny, prowadzone dożywianie, pomoc w nauce i uczenie organizowania czasu wolnego jako alternatywy wobec używania alkoholu, narkotyków i tytoniu, rozwój zainteresowań, organizacja gier i zabaw oraz zajęć sportowych, współpraca z rodzinami oraz ze szkołą. W zajęciach uczestniczyło od 15 do 22 dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, będących często ofiarami przemocy domowej lub bezdomnych. Dodatkowo prowadzone były zajęcia oraz rozmowy przez psychologa, w których brały udział dzieci oraz ich matki,
4. **Stowarzyszenie Teatr Per SE w Płocku –** projekt pn. „Uzależnienie", który polegał na stworzeniu przez wychowanków Ośrodka Opiekuńczo-Wychowawczego w Płocku spektaklu związanego z tematyką przeciwdziałania uzależnieniom. Uczestnicy projektu pogłębili swoją wiedzę z zakresie profilaktyki i uzależnień, poznali możliwości i sposoby obrony siebie i własnej psychiki przed chęcią zażywania substancji psychoaktywnych. Wystawiono 11 spektakli, które obejrzało 1 000 osób: uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nauczyciele i opiekunowie,
5. **Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka" -** projekt pn. „Pracujemy na ulicy - kontynuacja działań związanych ze streetworkingiem w Płocku". Celem projektu było ograniczenie skali dysfunkcyjnych zachowań płockich „dzieci ulicy" oraz poprawa ich funkcjonowania społecznego, a także wsparcie ich rodzin w procesie wychowania i opieki. W ramach realizacji projektu realizowano działania skoncentrowane na organizacji czasu wolnego dzieci, promowaniu zdrowego stylu życia, kształtowaniu świadomości na temat szkodliwości zażywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, wzmacnianiu poczucia własnej wartości u dzieci i dorosłych poprzez wzmacnianie ich pozytywnych zachowań, aktywizowaniu rodziców do wspólnych działań, rozwijaniu pasji i zainteresowań, nabywaniu umiejętności społecznych, budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami, wzmacnianiu samooceny oraz więzi rodzinnych. W projekcie brało udział 21 dzieci – 3 grupy z osiedli: Stare Miasto, Dobrzyńska i Dworcowa (ul. Otolińska 23),
6. **Fundacja Portal Fm – „Pomagamy dzieciom" -** projekt pn. „W krainie skrzatów", który skierowany był do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zajęcia prowadzone były w formie zajęć podwórkowych oraz warsztatowych. W trakcie prowadzonych zajęć podwórkowych organizowane były gry i zabawy w plenerze pokazujące, jak można spędzić wolny czas. Dzieci i młodzież uczestniczyła w zajęciach profilaktycznych, rewalidacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych mających na celu rozwój umiejętności społecznych, przeciwdziałanie uzależnieniom oraz edukację na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Celem zadania było ponadto uświadomienie rodziców o potrzebie korzystania z profesjonalnej pomocy i umiejętności szukania pomocy na terenie miasta. Z rodzicami została nawiązana ścisła współpraca. W projekcie uczestniczyło 20 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
7. **Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna Monar w Płocku** – projekt pn. „MONAR przeciwdziała narkomanii i alkoholizmowi w Płocku". Realizacja zadania polegała na zapewnieniu pomocy mieszkańcom miasta Płocka – osobom zagrożonym uzależnieniem od środków psychoaktywnych, uzależnionym od narkotyków, alkoholu, współuzależnionym oraz ich rodzinom. Zrealizowano następujące formy zajęć:
   - program psychoedukacyjny pn. „Totalnie wolny" dla osób uzależnionych przebywających w Zakładzie Karnym w Płocku, w którym wzięło udział 68 osób,

- konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od narkotyków/alkoholu przebywających na Oddziale Detoksykacyjnym w Szpitalu w Gostyninie-Zalesiu, z których skorzystało 38 osób,
- zajęcia motywacyjno-edukacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu przebywających na Oddziale Detoksykacyjnym w Szpitalu w Gostyninie–Zalesiu, z których skorzystało 60 osób,
- warsztaty podnoszące umiejętności wychowawcze dla rodziców dzieci uzależnionych, w których wzięło udział 15 rodziców,
- grupa wsparcia dla absolwentów warsztatów dla rodziców dzieci uzależnionych, w której uczestniczyło 12 osób,
- dyżur konsultanta ds. uzależnień - z konsultacji skorzystało 100 osób,
- poradnictwo z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki), rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - dyżury pedagoga resocjalizacji, profilaktyka uzależnień, instruktora terapii uzależnień, terapeuty uzależnień oraz pedagoga - z porad skorzystało ok. 200 osób.
- program wczesnej interwencji „FreD goes net" - indywidualne rozmowy motywujące z kierowaną do programu młodzieżą - 27 osób, warsztaty wczesnej interwencji dla 2 grup młodzieży, w których wzięło udział 15 osób, 2 spotkania grupowe dla 15 rodziców/opiekunów młodzieży uczestniczącej w warsztatach, prowadzenie witryny internetowej www.fred.monarplock.pl, obsługa poczty e-mailowej oraz telefonu „FreD kontakt". Program skierowany był do osób młodych, odnotowanych przez szkołę, pracodawcę, policję, Straż Miejską, Sąd, bądź Prokuraturę za incydenty związane z eksperymentowaniem z używkami,
- grupa psychoedukacyjna pn. „W głąb siebie" dla osób uzależnionych, w której uczestniczyło 12 osób,
- mityngi grup samopomocowych (m. in. NA, AA, AH, EA) oraz spotkania grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Ogółem udzielono pomocy 482 osobom, w tym 323 osobom porad/konsultacji indywidualnych, 150 osób uczestniczyło w zajęciach grupowych.

IV Działania realizowane przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ramach ofert złożonych w trybie art. 19a ww. ustawy

1. **„Party Projekt - program redukcji szkód związanych z zażywaniem narkotyków podczas imprezy *Audioriver* w Płocku w 2016 r."** zrealizowany przez Poradnię Profilaktyczno-Konsultacyjną Stowarzyszenia MONAR z siedzibą w Szczecinie. Celem projektu było ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem narkotyków oraz propagowanie bezpiecznej zabawy wśród uczestników imprezy. W trakcie imprezy zostało przekazanych 3 000 sztuk ulotek i broszur edukacyjnych, ponadto przeprowadzono 1 000 rozmów edukacyjno-informacyjnych i motywacyjnych, wydano 1 000 sztuk prezerwatyw i 100 litrów wody, udzielono 1 osobie pierwszej pomocy przedmedycznej,
2. **„Działania informacyjno-edukacyjne z zakresu profilaktyki narkomanii podczas imprezy *Reggaeland* 2016 w Płocku" -** projekt zrealizowany przez Poradnię Profilaktyczno-Konsultacyjną Stowarzyszenia MONAR z siedzibą w Szczecinie. Celem projektu było przeciwdziałanie negatywnym skutkom zdrowotnym i społecznych związanym z zażywaniem narkotyków oraz kształtowanie postaw sprzyjających bezpiecznej zabawie wśród uczestników imprez muzycznych - użytkowników narkotyków. W trakcie imprezy zostało przekazanych 2 000 sztuk ulotek edukacyjnych, przeprowadzono 600 rozmów edukacyjno-informacyjnych i motywacyjnych, skierowano 20 osób do specjalistycznych

placówek, wydano 500 sztuk prezerwatyw, udzielono 1 osobie pierwszej pomocy przedmedycznej.

W ramach zadania pokryto ponadto koszt zakupu testów narkotykowych, które zostały przekazane placówkom oświatowo-wychowawczym oraz Ośrodkowi Opiekuńczo-Wychowawczemu w Płocku.

V Działania prowadzone przez instytucje - dofinansowane ze środków przeznaczonych na realizację Programu

1. Komenda Miejska Policji w Płocku

- Projekt pn. „II Festiwal Przedstawień Profilaktycznych *Wolność czy uzależnienie – Twój wybór*"

Celem projektu było podniesieniu wiedzy z zakresu uzależnień poprzez edukację młodzieży przez ich rówieśników oraz sprowokowanie młodzieży do zastanowienia się i uświadomienia, że życie w szponach nałogu, który zawsze rozpoczyna się bardzo niewinnie może w konsekwencji doprowadzić do przedwczesnego tragicznego finału. Do projektu zgłosiły się 4 grupy (15 uczniów) reprezentujące 1 szkołę gimnazjalną oraz 3 szkoły ponadgimnazjalne.

- Projekt pn. „Festyn sportowo-profilaktyczny z okazji Dnia Dziecka"

Festyn odbył się na terenie ogródka Spółdzielczego Domu Kultury w Płocku. W ramach festynu odbyły się m. in. pokaz sprzętu służbowego, daktyloskopii, symulatora jazdy na motorowerze. Ponadto przeprowadzono konkursy wiedzy dotyczące profilaktyki uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej, zagadki i krzyżówki dotyczące bezpiecznej zabawy, promujące zdrowy sportowy styl życia bez uzależnień, konkurs pytań dotyczący bezpieczeństwa. Celem projektu było edukowanie dzieci i młodzieży poprzez zabawę, z zakresu tematyki szeroko pojętego bezpieczeństwa oraz z zakresu profilaktyki uzależnień. W festynie wzięło udział ok. 200 dzieci.

- Projekt pn. „Ogólnopolski Głos Profilaktyki"

W ramach akcji odbył się happening pn. „Przestańmy biec", społeczny zryw pn. „Wolne serca", warsztaty teatralne, wokalne, judo i rękodzieła w Spółdzielczym Domu Kultury w Płocku. Podczas akcji promowano zdrowy styl życia wolny od uzależnień oraz edukowano młodzież i osoby dorosłe w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej. Młodzież uczestnicząca w warsztatach artystycznych pokazała, że alternatywą dla używek jest pasja. W akcji wzięło udział ok. 200 osób.

- Projekt pn. „Międzyszkolne Zawody Sportowe *Wspinka 2015*"

Zawody przeznaczone były dla dzieci i młodzieży z VI klas szkół podstawowych oraz I klas szkół gimnazjalnych. Impreza miała charakter profilaktyczny, promowała zdrowy, sportowy styl życia bez przemocy i uzależnień, jej celem było rozbudzenie zainteresowania sportem, wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu, narkotyków, dopalaczy, propagowanie zdrowego stylu życia oraz prawidłowych wzorców postępowania. W trakcie trwania imprezy odbyły się zawody wspinaczkowe, konkurs na plakat promujący imprezę oraz zdrowy, sportowy styl życia bez używek. W imprezie wzięło udział 7 szkół podstawowych oraz 6 szkół gimnazjalnych – 54 uczniów wraz z opiekunami.

2. Straż Miejska w Płocku

- Projekt pn. „PUFIP – Przegląd Uczniowskich Filmów Profilaktycznych"

Projekt był skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, jego celem było zaangażowanie młodzieży do tworzenia autorskich projektów z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, którymi interesują się młodzi ludzie z jednoczesnym przekazem treści istotnych z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki uzależnień, w szczególności wpływu substancji psychoaktywnych, jakimi są dopalacze na organizm i relacje społeczne młodego człowieka. Założeniem projektu było rozwijanie kreatywności wśród młodych ludzi, własnej inicjatywy, zaangażowania w problemy społeczne poprzez dobrą zabawę i zdrową rywalizację, jak również zaprezentowanie rówieśnikom ww. zagadnień oczami młodego człowieka, co ułatwiło przekaz omawianych treści niwelując ton moralizatorski, którym posługują się często dorośli. W konkursie wzięło udział 19 grup.

- Projekt pn. „V Wakacyjna Przygoda z Bezpieczeństwem"

Projekt skierowany był do dzieci, które letni wypoczynek spędzały w mieście w placówkach typu: świetlice środowiskowe, kluby profilaktyki środowiskowej, kluby osiedlowe. Założeniem projektu było promowanie działań na rzecz profilaktyki i edukacji dzieci w zakresie zdrowych i bezpiecznych sposobów spędzania wolnego czasu. Dzieci biorące udział w projekcie rozwijały umiejętność współdziałania, wzajemnej akceptacji i tolerancji, umiejętności prospołeczne, poszerzyły wiedzę na temat profilaktyki uzależnień i przemocy domowej oraz wykształciły i utrwaliły poprawne postawy w sytuacjach różnorodnych zagrożeń. Dzięki przekazywaniu wiedzy w formie zabawy, różnorodnych konkursów plastycznych i sprawnościowych wśród uczestników projektu rozwinęła się zdrowa rywalizacja, wzrost inicjatywy własnej i umiejętność pracy w grupie. Spotkania dały wskazówki, iż rozwijanie pasji, udział w różnorodnych formach aktywności społecznej, a także kontakt i akceptacja rówieśników zaspokajają potrzeby podobne do tych, które skłaniają młodych ludzi do sięgania po substancje psychoaktywne. Ryzyko uzależnienia wzrasta, gdy pojawia się nuda, brak umiejętności odmawiania, a także brak wiedzy o szkodliwości zażywania substancji. W akcji wzięło udział 14 placówek - 249 osób.

- Projekt pn. „Cykl audycji radiowych dla dzieci *Akademia Lwa Honorka*"

Audycje emitowane były w Katolickim Radiu Diecezji Płockiej dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Projekt miał charakter edukacyjny, składał się ze słuchowisk radiowych, zajęć profilaktycznych i konkursów z nagrodami. Założeniem projektu było przekazanie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień, przemocy domowej i rówieśniczej oraz wykształcenie i utrwalenie poprawnej postawy w sytuacjach różnorodnych zagrożeń. Celem zajęć było ponadto rozwijanie wyobraźni, wzbogacenie słownictwa oraz rozwój kreatywnego myślenia. Podczas audycji radiowych ogłaszane były konkursy plastyczne dotyczące profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie i rówieśniczej, ponadto w ramach projektu został zorganizowany „Festyn Akademii Lwa Honorka", w trakcie którego zostały wręczone nagrody laureatom konkursów. W projekcie wzięło udział 1 673 przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych z 33 placówek (26 przedszkoli, 7 szkół).

- Projekt pn. „Feriowisko 2016"

Akcja skierowana była do dzieci, które zimowy wypoczynek spędzały w mieście w placówkach typu: świetlice środowiskowe, kluby profilaktyki środowiskowej, kluby osiedlowe. W ramach projektu realizowane były działania na rzecz profilaktyki i edukacji dzieci dotyczące zdrowych

i bezpiecznych sposobów spędzania czasu wolnego. Zajęcia miały na celu poszerzenie wiedzy z zakresu uzależnień i przemocy domowej oraz nauczenie, jak należy reagować w przypadku kontaktu z osobami nieznajomymi. Ważnym elementem zajęć było ponadto wskazanie miejsc i osób, do których młodzi ludzie lub ich rodziny mogą zwrócić się o pomoc. W projekcie wzięło udział ok. 180 dzieci i młodzieży z 13 placówek.

3. Książnica Płocka

Projekt pn. „Żyję zdrowo i bezpiecznie" stanowił edukację profilaktyczną polegającą na uczeniu dzieci i młodzieży dojrzałej postawy wobec życia, w tym wobec substancji uzależniających, skutecznej obrony przed poddawaniem się modom, czy wpływom grup rówieśniczych namawiających do sięgania po substancje psychoaktywne. W ramach projektu odbyło się 8 spotkań wykładowo-warsztatowych ze specjalistami, w których wzięły udział 192 osoby. Celem zajęć było uświadomienie młodym ludziom, że używki nie rozwiązują problemu, nawet nieświadome eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi, w tym z coraz popularniejszymi dopalaczami może w konsekwencji doprowadzić do uzależnienia. Omówiono zagadnienia związane z uzależnieniami, w tym różnice między używaniem a nadużywaniem, fazy i mechanizmy uzależnienia. Celem zajęć było ponadto zachęcenie młodzieży do alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promowania zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia. W ramach projektu odbyło się ponadto 5 spotkań z autorami książek, którzy w swojej twórczości podejmują tematy bliskie młodym ludziom, w spotkaniach uczestniczyło 161 osób. W ramach prowadzonych działań odbyły się 2 imprezy rodzinne - wzięło w nich udział 315 osób oraz konkurs plastyczny, w którym uczestniczyło 57 osób. Przeprowadzone zajęcia, imprezy przyczyniły się do wzbogacenia wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień, rozbudzenia potrzeb intelektualnych, emocjonalnych oraz więzi koleżeńskich i rodzinnych. Z przedsięwzięć profilaktycznych zawartych w projekcie skorzystało 725 osób,w tym 621 dzieci i młodzieży, 24 nauczycieli, 80 rodziców.

Działania podejmowane na terenie miasta Płocka przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem narkomanii

(materiał został opracowany z wykorzystaniem informacji uzyskanych od niżej wymienionych podmiotów)

I Komenda Miejska Policji w Płocku

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Komendę Miejską Policji w Płocku w 2016 roku stwierdzono ogółem 105 przestępstw z ustawy *o przeciwdziałaniu narkomanii*. Liczba podejrzanych wyniosła 79 osób, w tym 7 nieletnich. Wszczęto 96 postępowań. Policja ujęła 1 nieletniego będącego pod wpływem środka odurzającego (demoralizacja).

Średnie ceny narkotyków na płockim rynku narkotykowym w 2016 roku

Lp.	Rodzaj substancji	Cena
1.	marihuana	30-50 złotych/g
2.	amfetamina	30-50 złotych/g
3.	kokaina	300 złotych/g
4.	heroina	300 złotych/g
5.	ekstazy	5-8 złotych/sztuka
6.	dopalacze	30 złotych/g

W 2016 roku Policjanci Komendy Miejskiej Policji w Płocku zabezpieczyli:

- 2 152,34 g marihuany,
- 394,66 g amfetaminy,
- 2,26 g metaamfetaminy,
- 26,63 g haszyszu,
- 14,36 g kokainy,
- 20 sztuk extasy,
- uprawy konopi – 13,
- konopie indyjskie – 544.

Płocka Policja na bieżąco prowadzi działania mające na celu przeciwdziałanie problematyce narkomanii, w tym koncentruje się na eliminowaniu działań przestępczych oraz ograniczeniu dostępności środków odurzających. Policjanci kierują swoją uwagę na działalność dealerów narkotykowych, gdyż to oni stanowią największe zagrożenie. Ponadto, zgodnie z ustawą *o przeciwdziałaniu narkomanii* samo „branie" nie jest karalne, Policja może podjąć kroki prawne w przypadku posiadania, nakłaniania, handlu środkami odurzającymi, produkcji itd. W sytuacji ucznia będącego pod wpływem środka odurzającego działania ograniczają się do zapewnienia opieki nieletniemu i zmobilizowania rodziców do walki z problemem. „Branie" narkotyku przez osobę nieletnią traktowane jest jako objaw demoralizacji, o ujawnionych

przypadkach stanu odurzenia konkretnego ucznia zostaje powiadomiony Sąd Rejonowy w Płocku. Temat zagrożenia narkomanią i innymi środkami psychoaktywnymi na terenie szkół poruszany jest w trakcie spotkań prowadzonych przez funkcjonariuszy i pracowników Wydziału Prewencji, w trakcie których omawiane są konsekwencje prawne wynikające z ustawy *o przeciwdziałaniu narkomanii*, skutki społeczne i zdrowotne oraz możliwość uzyskania pomocy. Komenda Miejska Policji zrealizowała również:

- działania prewencyjno-kontrolne ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu środków odurzających, m. in.: „Stop kontrola trzeźwości", „Trzeźwość w przewozie osób", „Alkohol i narkotyki",
- działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży pn. „Narkotyki i substancje psychoaktywne", których celem było uświadomienie odpowiedzialności za czyny będące naruszeniem obowiązujących norm prawnych i społecznych,
- działania profilaktyczne w ramach realizacji kampanii pn. „Dopalacze kradną życie" polegające na uświadamianiu odpowiedzialności za czyny będące naruszeniem obowiązujących norm prawnych i społecznych. Podczas spotkań omawiane były czyny karalne wskazane w ustawie *o postępowaniu w sprawach nieletnich* oraz przedstawiane były przykłady czynów karalnych popełnianych przez nieletnich na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Płocku oraz konsekwencje prawne takich zachowań. Omawiano ponadto zagrożenia, jakie płyną z zażywania narkotyków/dopalaczy oraz algorytmy postępowania w trakcie spotkań dla rad pedagogicznych i rodziców, głównie na terenie placówek oświatowych.

II Straż Miejska w Płocku

Programy oraz działania realizowane przez Zespół Profilaktyki

W ramach działań profilaktycznych przeprowadzono zajęcia edukacyjne pn. „Odpowiedzialność prawna nieletnich" przeznaczone dla uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. Podczas spotkań zapoznano uczniów z zapisami wybranych artykułów Kodeksu Wykroczeń oraz Kodeksu Karnego dotyczących zagadnień prawnych, takich jak: demoralizacja, wykroczenie, przestępstwo. Funkcjonariusze zapoznali młodzież z uprawnieniami straży miejskiej. Wszyscy uczniowie otrzymali *plany lekcji* – ulotki z informacjami o instytucjach, do których można zwrócić się o pomoc w przypadku problemów z alkoholem, narkotykami itp. W zajęciach wzięło udział 84 uczniów z 3 klas pierwszych szkoły gimnazjalnej oraz 50 uczniów z 3 klas pierwszych szkoły ponadgimnazjalnej.

III Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku

W 2016 roku Ośrodek udzielił pomocy materialnej 37 rodzinom, które zostały objęte pomocą z powodu uzależnienia od narkotyków co najmniej jednego z członków rodziny, liczba osób w ww. rodzinach wyniosła 51. Wszczęto 9 procedur Niebieskie Karty dotyczących osób z problemem nadużywania substancji psychoaktywnych.

Działania podejmowane były przez pracowników socjalnych z Działu Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej, Zespołów Pracy Socjalnej, Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz specjalistów z Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Liczba osób, którym udzielono pomocy w 2016 roku z powodu problemów narkotykowych

Lp.	Rodzaj udzielonej pomocy	Dział Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej	Zespoły Pracy Socjalnej	Dział Wsparcia Dziecka i Rodziny	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Członkowie rodzin, którzy zgłosili się po pomoc	Ogółem
1.	Wsparcie specjalisty	0	3	7	10	8	**28**
2.	Skierowanie do innej placówki	8	0	0	0	0	**8**
3.	Inna (obiady, schronienie)	1	3	0	0	0	**4**
4.	**Razem**	**9**	**6**	**7**	**10**	**8**	**40**

IV Ośrodek Opiekuńczo – Wychowawczy w Płocku

W Ośrodku prowadzone były następujące działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii:

Placówka Socjalizacyjna

- realizacja zajęć psychoedukacyjnych mających na celu pomoc w zrozumieniu mechanizmów rządzących zachowaniem człowieka, ze szczególnym położeniem nacisku na uzależnienia i zagrożenia internetowe, które mają wpływ na zachowanie młodzieży. Treści prezentowane podczas zajęć pomogły obalić mity dotyczące używania środków psychoaktywnych oraz dostarczyły wiedzę o negatywnym wpływie substancji psychoaktywnych na życie człowieka. Ponadto przekazano informacje, gdzie osoby uzależnione mogą uzyskać pomoc oraz jak przebiega ich leczenie,
- realizacja programu profilaktycznego pn. „Z prawem na Ty", którego celem było przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu, profilaktyka uzależnień (narkomania, dopalacze, alkohol), kreowanie wśród młodzieży zachowań asertywnych w przypadku namawiania do sięgania po narkotyki lub inne środki uzależniające oraz rozwijanie umiejętności wśród wychowanków, jak nie stać się ofiarą przestępstwa lub przestępcy,
- prelekcje, pogadanki, pokaz filmów edukacyjnych, rozmowy indywidualne z wychowankami i ich rodzicami,
- współpraca ze Stowarzyszeniem Monar (kierowanie wychowanków mających problem z uzależnieniem w celu podjęcia terapii), Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Kai Kairos w Płocku oraz Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii „AZYL" w Płocku,
- udział wychowanków eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi w programie „FreD goes net",

- współpraca ze Stowarzyszeniem Teatr Per Se w Płocku w zakresie współorganizacji spektaklu profilaktycznego pn. „Uzależnienie – czyli moja nagroda", w którym udział wzięli wychowankowie Ośrodka.

W Placówce wykonano 76 testów wśród nieletnich mieszkańców na badanie obecności narkotyku w organizmie, w tym 13 testów było pozytywnych. Testy na obecność narkotyków w organizmie przeprowadzane są w miarę potrzeb i sytuacji wychowanków.

Placówka Interwencyjna

- dzieci, u których stwierdzono pozytywny wynik na obecność narkotyku w organizmie zostały objęte oddziaływaniami z zakresu profilaktyki uzależnień na terenie Placówki, wychowankowie uczestniczyli ponadto w spotkaniu w Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej „MONAR" w Płocku,
- współpraca z p. Mariuszem Pogonowskim - aktorem Teatru Dramatycznego w Płocku przy tworzeniu spektaklu profilaktycznego pn. „Uzależnienie – czyli moja nagroda",
- prelekcje, pogadanki prowadzone przez psychologa, pedagoga i pielęgniarkę dotyczące zagadnień z zakresu promocji zdrowia psychicznego, zdrowego stylu życia oraz szkodliwości środków psychoaktywnych,
- udzielanie wychowankom zagrożonym narkomanią i ich rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych zgodnie z procedurami reagowania na sytuacje używania narkotyków,
- spotkanie dotyczące szkodliwości używania substancji psychoaktywnych zorganizowane we współpracy z Wydziałem Nieletnich Komendy Miejskiej Policji w Płocku,
- realizacja programu profilaktycznego pn. „Lubię siebie", który miał na celu wzmacnianie czynników chroniących oraz wspieranie potencjału rozwojowego odbiorców poprzez rozwijanie konstruktywnych zainteresowań, kształtowanie umiejętności psychospołecznych.

W Placówce wykonano 45 testów na badanie obecności narkotyku w organizmie, w tym 9 było pozytywnych. Testy są wykonywane na bieżąco, w miarę potrzeb i sytuacji wychowanków.

V Płocki Zakład Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.

W 2016 roku do Poradni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień zgłosiło się 20 osób z problemem narkotykowym (używanie przetworów konopi, amfetaminy), w tym było 10 nowych odbiorców. Liczba osób używających szkodliwie narkotyków wyniosła 16, natomiast uzależnionych od narkotyków – 4. Wśród pacjentów były 3 osoby, które zakończyły leczenie w ośrodku stacjonarnym. Poradnia udzieliła ponadto pomocy 2 rodzicom osób z problemem narkotykowym.

VI Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płocku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płocku

W ramach działań w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania narkomanii podejmowane były następujące działania:

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

- zrealizowano profilaktyczny projekt w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, którego celem było ograniczenie używania środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. W ramach projektu

zrealizowano program edukacyjny pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość", kampanię społeczną pn. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu", badania ankietowe dotyczące zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży",
- przeprowadzono 12 zajęć edukacyjnych dotyczących tematyki związanej z dopalaczami w 10 placówkach,
- przeprowadzono konkurs plastyczny pn. „Stop dopalaczom", w którym wzięły udział 2 szkoły gimnazjalne i 1 ponadgimnazjalna,
- rozprowadzano materiały informacyjno-edukacyjne.

Działania Sekcji Nadzoru Higieny Pracy w zakresie środków zastępczych

Na terenie miasta Płocka w 2016 roku nie stwierdzono punktu sprzedaży środków zastępczych.

Wydano ogółem 4 decyzje, w tym:
- 1 decyzję dotyczącą zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nakazu wycofania z obrotu środków zastępczych oraz ich zniszczenie na koszt strony postępowania,
- 3 decyzje finansowe, w tym:
  - 2 decyzje za czynności kontrolne (w tym 1 dotycząca lat ubiegłych),
  - 1 kara na kwotę 30 000,00 zł za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

W 2016 roku zgłoszony był 1 przypadek podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi (osoba nieletnia), zatrucie spowodowane było zażyciem produktu o nazwie „kryształ".

VII Wojewódzki Szpital Zespolony im. Marcina Kacprzaka w Płocku

W 2016 roku liczba przyjęć pacjentów z zatruciem narkotykowym wyniosła 13 osób (1 kobieta, 12 mężczyzn), w tym 1 przyjęcie ze skutkiem śmiertelnym.

VIII Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie

W 2016 roku szpital przyjął 23 osoby (1 kobieta, 22 mężczyzn) używających substancji psychoaktywnych celem udzielenia świadczeń w zakresie detoksykacji. Szpital nie udziela świadczeń w zakresie terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

IX Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Płocku

W roku 2016 liczba interwencji do pacjentów będących pod wpływem narkotyków, którym udzielono pomocy na terenie miasta Płocka wyniosła 17 (2 kobiety, 15 mężczyzn).

PODSUMOWANIE

Główne efekty prowadzonych działań w ramach *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2015-2019* w roku 2016

Poniżej przedstawiono główne efekty działań realizowanych w ramach Programów w obszarze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Szczegółowe informacje podsumowujące podejmowane działania w roku 2016, dane na temat rozmiaru problemów wynikających z uzależnień oraz porównanie skali problemów na przestrzeni ostatnich kilku lat zawarte zostaną w „Raporcie stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2016 rok" oraz „Raporcie za rok 2016 z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płock", które zostaną opracowane w 2017 roku.

I Lecznictwo odwykowe

Pomoc udzielana w placówkach lecznictwa odwykowego umożliwia skuteczną interwencję oraz zwiększenie efektywności innych działań pomocowych skierowanych do osób uzależnionych oraz ich rodzin. W Płocku funkcjonują następujące placówki lecznictwa odwykowego:

- Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Ośrodku Medyczno-Psychologicznym „Vide" w Płocku,
- Pododdział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych Płockiego Zakładu Opieki Zdrowotnej Spółka z o. o.,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Ośrodku Medyczno-Psychologicznym „Vide" w Płocku.

II Działania pomocowe w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych oraz związanych z przemocą w rodzinie

W 2016 roku kontynuowane było wspieranie lokalnej infrastruktury pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień, która skierowana była do osób uzależnionych, nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin. Pomoc udzielana była zarówno w formie spotkań indywidualnych, jak i zajęć grupowych. W ramach zadań Programów realizowane były działania pomocowe odpowiadające bieżącym potrzebom oraz zapewniające interdyscyplinarną dostępność usług dla mieszkańców miasta, w tym:

- pomoc dla dorosłych,
- pomoc dla dzieci,
- grupy samopomocowe,
- utrzymanie istniejącej sieci punktów konsultacyjnych,
- prowadzenie działań terapeutycznych.

Wymienione formy pomocy były udzielane przez wykwalifikowanych specjalistów.

W 2016 roku stworzona została aktualna oferta informacyjna odnośnie miejsc pomocy – ulotki, plakaty, strona internetowa Urzędu Miasta Płocka. Prowadzono bieżący monitoring dotyczący aktualnych potrzeb lokalnych w zakresie problemów wynikających z uzależnień, co umożliwiło podejmowane stosownych działań pomocowych.

Poniżej przedstawiono najważniejsze elementy prowadzonych działań pomocowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych oraz związanych z przemocą w rodzinie.

1. Punkty konsultacyjne

Liczba osób, którym udzielono pomocy wg kategorii klientów

Lp.	Kategorie klientów	Liczba osób
1.	Osoby z problemem alkoholowym	461
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym osoby współuzależnione i DDA)	776
3.	Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	153
4.	Ofiary przemocy w rodzinie	525
5.	Sprawcy przemocy w rodzinie	78
6.	Osoby z problemem narkotykowym	222
7.	Dorośli członkowie rodzin osoby z problemem narkotykowym (w tym osoby współuzależnione)	147
8.	**Razem**	**2 362**

W 7 Punktach Konsultacyjnych udzielana była interdyscyplinarna pomoc przez 45 specjalistów, w tym: 11 psychologów, 9 pedagogów, 1 pedagoga resocjalizacji, 1 instruktora terapii uzależnień, 9 prawników, 5 logopedów, 2 mediatorów, 2 profilaktyków uzależnień, 1 specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 1 lekarza neurologa, 3 terapeutów uzależnień. W celu zwiększenia dostępności pomocy dyżury odbywają się w różnych częściach miasta od poniedziałku do piątku. Z oferty Punktów poza osobami uzależnionymi, nadużywającymi środków psychoaktywnych korzystali członkowie ich rodzin, co jest pozytywnym zjawiskiem i zwiększa szansę na zmianę zachowania tych osób. Duża liczba ofiar przemocy zgłaszających się po pomoc specjalistyczną może świadczyć o dużej świadomości społecznej, natomiast korzystanie z oferty Punktów przez sprawców przemocy może świadczyć o przekonaniu sprawców o nieuchronności kary za stosowanie przemocy. W przypadku zjawiska przemocy, pomoc jest bardziej skuteczna, gdy całościowo obejmuje się problem tj. pomoc jest udzielana zarówno ofierze, jak i sprawcy przemocy.

Punkty konsultacyjno-informacyjne oferowały następujące formy pomocy:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta,
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie do specjalistycznego leczenia, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,

- udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym,
- udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom,
- prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- udzielanie konsultacji sprawcom przemocy w rodzinie,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym lub terapii,
- udzielanie pomocy prawnej,
- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy,
- psychoedukacja, terapia pedagogiczna i logopedyczna dla dzieci,
- terapia psychologiczna indywidualna, grupowa, małżeńska, w tym dla osób z problemami emocjonalnymi na skutek uzależnień i przemocy w rodzinie.

2. Prowadzenie 2 Ośrodków Profilaktyki i Terapii

W Płocku w 2016 roku funkcjonowały:
- Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Jest czas" prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Kai Kairos w Płocku,
- Ośrodek Profilaktyki i Terapii „Azyl" prowadzony przez Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań" w Płocku.

3. Działania środowiskowe skierowane do osób bezdomnych w formie streetworkingu

W wyniku działań prowadzonych przez 4 streetworkerów objęto pomocą 43 osoby dorosłe (6 kobiet i 37 mężczyzn) nadużywające alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, wykluczone społecznie, czasowo przebywające na ulicy, w pustostanach, w stajenkach, jak również osoby mające stałe miejsce zamieszkania i czasowo je opuszczające, odmawiające przyjęcia pomocy w formie zinstytucjonalizowanej. Ponad 42 % osób podjęło próbę zmiany swojej sytuacji życiowej.

4. Placówki wsparcia dziennego

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	Procentowy udział dzieci z rodzin z problemem alkoholowym
1.	Kluby Profilaktyki Środowiskowej	8	200	88	44 %
2.	Świetlice miejskie	6	149	89	31 %
3.	Świetlice środowiskowe	7	178	31	17 %
Ogółem		**21**	**527**	**208**	**39 %**

5. Bezpłatny wypoczynek dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem

Lp.	Rodzaj wypoczynku	Liczba dzieci
1.	Kolonie letnie	305
2.	Zimowiska	80
Ogółem		**385**

6. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do głównych zadań Komisji należy:

1. przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego,
3. zawiadamianie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o zaistniałej przemocy w rodzinie (wszczęcie procedury „Niebieskie Karty").

Do Komisji zostały zgłoszone 182 osoby, spośród nich 62 % (113 osób) zostało zmotywowanych do podjęcia leczenia odwykowego.

7. Dofinansowanie działalności klubu abstynenta i stowarzyszenia abstynenckiego

W Płocku funkcjonuje Płockie Stowarzyszenie „Klub Abstynentów" oraz Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nadzieja w nas", które pełnią bardzo ważną rolę w procesie wychodzenia z problemów alkoholowych oraz integracji społecznej. WW. organizacje realizowały działania zapewniające utrzymanie abstynencji, działania związane z reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz oferowały pomoc specjalistyczną dla osób uzależnionych od alkoholu, jak również ich rodzin.

8. Grupy samopomocowe

- grupy wsparcia AA,
- grupa wsparcia dla kobiet,
- grupy wsparcia Al – Anon (dla rodzin),
- grupy DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików),
- grupa NA (Anonimowych Narkomanów),
- grupa „Nar - Anon" (dla rodziców dzieci uzależnionych),
- grupa AH (Anonimowych Hazardzistów),
- grupa SLAA (Anonimowi Uzależnieni od Seksu i Miłości).

9. Realizacja rekomendowanego programu wczesnej interwencji „FreD goes net"

Program skierowany był do młodych osób (14-21 lat) odnotowanych przez szkołę, pracodawcę, policję, Straż Miejską, sąd, prokuraturę za incydenty związane z eksperymentowaniem z „używkami". Przeprowadzono indywidualne rozmowy motywujące z kierowaną do programu młodzieżą - z 27 osobami, warsztaty wczesnej interwencji dla 2 grup młodzieży, w których

wzięło udział 15 osób oraz 2 spotkania grupowe dla 15 rodziców/opiekunów młodzieży uczestniczącej w warsztatach.

10. Zajęcia dla rodziców dzieci uzależnionych oraz wykazujących zachowania ryzykowne

Zajęcia prowadzone były w Ośrodku Profilaktyki i Terapii „Jest Czas" prowadzonym przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Kai Kairos, Ośrodku Profilaktyki i Terapii „Azyl" prowadzony przez Fundację Ekonomii Społecznej „Przystań" oraz w Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej MONAR w Płocku.

III Działalność profilaktyczna

W 2016 roku kontynuowana była systematyczna realizacja kompleksowych działań profilaktycznych na wszystkich szczeblach edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych doniesień na temat skuteczności różnych strategii profilaktycznych oraz coraz wyższych standardów jakości programów profilaktycznych. Stworzono zintegrowany system oddziaływań profilaktycznych oraz prowadzono działania w zakresie doskonalenia jakości i efektywności realizowanych projektów.

Podmioty, które realizowały działania profilaktyczne

Lp.	Rodzaj podmiotu	Liczba
1.	Placówki oświatowo-wychowawcze	43
2.	Instytucje	9
3.	Placówki wsparcia dziennego	21
4.	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*	23
Ogółem		**96**

1. **Realizacja działań profilaktycznych** w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz przedszkolach. W ramach zadań programów realizowane były programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli o potwierdzonej skuteczności, które wykorzystują skuteczne strategie profilaktyczne. W płockich placówkach oświatowo-wychowawczych realizowano 8 rekomendowanych programów profilaktycznych, które znajdujące się w *Banku programów profilaktycznych* stworzonym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytut Psychiatrii i Neurologii:
   - „Program Domowych Detektywów" - realizowany w szkołach podstawowych w klasach IV,
   - „Fantastyczne możliwości" - realizowany w szkołach podstawowych w klasach VI,
   - „Archipelag skarbów" - realizowany w szkołach gimnazjalnych w klasach II,
   - „Debata" - realizowany w szkołach podstawowych,
   - „Spójrz inaczej" - realizowany w szkołach podstawowych,

- „Szkoła dla rodziców i wychowawców" - realizowany w szkole podstawowej oraz przez organizację pozarządową,
- „Przyjaciele Zippiego" - realizowany w przedszkolach,
- „Szkolna Interwencja Profilaktyczna" - metoda stosowana w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Pozostałe programy profilaktyczne, które nie znajdują się w ww. *Banku programów profilaktycznych* realizowane były przez osoby przeszkolone w zakresie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży – nauczycieli/pedagogów/psychologów/osoby z zewnątrz (profilaktyków uzależnień), wieloletnich realizatorów programów profilaktycznych, w tym: „Cukierki", „Tak czy nie", „Noe" oraz program dla grup zwiększonego ryzyka „Korekta" (programy te były wskazywane jako rekomendowane w latach wcześniejszych).

Ponadto wspierano programy wczesnej edukacji profilaktycznej realizowane w przedszkolach. W działaniach profilaktycznych brali również udział rodzice, co stanowi pozytywny element oddziaływań profilaktycznych – rodzina jest bardzo ważnym czynnikiem chroniącym. Działania profilaktyczne były systematycznie prowadzone, co podnosi ich skuteczność. W placówkach oświatowo-wychowawczych realizowane były również inne projekty stanowiące uzupełnienie prowadzonych działań rekomendowanych. Działania profilaktyczne realizowane były przez przeszkolonych realizatorów.

2. Wdrożenie realizacji pozaszkolnych - środowiskowych działań profilaktycznych

- prowadzenie sieci Klubów Profilaktyki Środowiskowej,
- projekty realizowane przez instytucje,
- zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe.

W ramach realizacji zadań Programów prowadzone były działania środowiskowe – projekty realizowane były m. in. przez jednostki organizacyjne, instytucje kultury, organizacje pozarządowe wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert. W dalszym ciągu wspierana była działalność Klubów Profilaktyki Środowiskowej.

3. Działalność edukacyjo-informacyjna

- publikacja oraz przekazywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych podmiotom realizującym zadania z obszaru profilaktyki i uzależnień,
- udział w kampanii ogólnopolskiej „Zachowaj Trzeźwy Umysł" - w gronie laureatów konkursów ogłoszonych w ramach kampanii znalazło się 29 uczniów płockich placówek,
- szkolenia rodziców – zrealizowano 25 szkoleń, w których wzięło udział prawie 1 200 rodziców.

IV Działania mające na celu podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze profilaktyki i uzależnień

Z uwagi na to, że bardzo ważnym elementem uwzględnionym w założeniach Programów było podnoszenie jakości działań w obszarze problematyki uzależnień dofinansowano działania edukacyjne i szkoleniowe skierowanych do grup zawodowych zajmujących się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przemocy w rodzinie – dofinansowano 22 szkolenia/konferencje, w których wzięły udział 524 osoby.

V Wspieranie finansowe podmiotów realizujących działania z zakresu profilaktyki i uzależnień

Prowadzono systematyczną współpracę oraz wsparcie instytucji i organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,* realizujących zadania Programów.

Lp.	Rodzaj podmiotu	Liczba
1.	Placówki oświatowo-wychowawcze	43
2.	Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,* którym zlecono realizację 28 zadań publicznych	23
3.	Instytucje kultury, służby społeczne, inne	8
Ogółem		**74**

VI Badania i analizy

Corocznie opracowywany jest „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku" oraz „Raport z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płock", co umożliwia stworzenie spójnego systemu monitoringu i systematycznej analizy działań oraz efektów Programów, jak również diagnozowanie problemów lokalnych wynikających z uzależnień.

W 2016 roku przeprowadzono ponadto II edycję badań ankietowych pn. „Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Innych Substancji Psychoaktywnych ESPAD". Wyniki powyższych badań, w porównaniu do wyników badań przeprowadzonych w 2012 roku, wskazują na pozytywne tendencje - spadek rozpowszechnienia palenia tytoniu, picia napojów alkoholowych, upijania się, używania marihuany lub haszyszy, a także innych narkotyków przez płocką młodzież. Powyższe zmiany świadczą o pozytywnych efektach działań profilaktycznych prowadzonych w naszym mieście.

Realizacja Programów poddawana była bieżącej analizie poprzez systematyczne zbieranie informacji na temat realizowanych zadań. Sprawozdania z projektów realizowanych w ramach poszczególnych zadań Programów były analizowane na bieżąco przez pracowników Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Sprawozdania analizowano pod względem merytorycznym (sprawozdania zawierały informacje odnośnie liczby uczestników, ilości zrealizowanych działań, sposobu realizacji, osiągniętych celów) oraz finansowym (sprawozdania zawierały informacje o sposobie wykorzystania środków finansowych), co dawało możliwość wyciągania wniosków na temat realizowanych zadań. Umożliwiało to ponadto określenie działań, które wymagają wzmocnienia i rozwoju, jak również występujących lokalnych potrzeb w omawianym zakresie. Wnioski i opinie powstałe w wyniku ww. analiz były uwzględniane w trakcie realizacji zadań Programów.

Zadania określone w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii* są kontynuowane oraz poddawane dalszej bieżącej analizie i ocenie. Większość działań realizowanych w ramach

Programów ma charakter długofalowy oraz prowadzona jest w sposób systematyczny przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań i lokalnych zasobów.

W celu określenia dalszych potrzeb lokalnych oraz monitorowania rozmiaru problemów wynikających z uzależnień w roku bieżącym zostaną opracowane: „Raport stanu problemów alkoholowych w mieście Płocku za 2016 rok" oraz „Raport za rok 2016 z monitorowania problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta Płock".

PREZYDENT
Miasta Płocka
Andrzej Nowakowski

ZASTĘPCA PREZYDENTA
Miasta Płocka
Romain Siemiątkowski

DYREKTOR
Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych
Agnieszka Busz

GŁÓWNY SPECJALISTA
Joanna Dobrzeniecka